

*ҚАШҚАДАРЁ ВИЛОЯТИ ҚАРШИ ТУМАНИДА ҚАТТИҚ МАИШИЙ
ЧИҚИНДИЛАРНИ ЙИҒИШ, САРАЛАШ ВА СОТИШ БЎЙИЧА
КЛАСТЕРИНИ ДАВЛАТ ХУСУСИЙ ШЕРИКЛИК АСОСИДА
ХУСУСИЙ ШЕРИККА ТОПШИРИШ БЎЙИЧА*

ЛОЙИХА БАҲОЛАШ ҲУЖЖАТИ

Тошкент 2021

Мундарижа

1. Резюме	3
2. Молия бўлими.....	10
3. Ижтимоий бўлим.....	17
4. Маркетинг тадқиқотлари бўлими	23
5. Техник-технологик бўлим	31
6. Экологик бўлим.....	39
7. Институционал бўлим	42
8. Архитектура-қурилиш бўлимида	45
9. ДХШ тўғрисидаги битим	46
10. Давлат томонидан тақдим этиладиган қўллаб-қувватлаш турлари.....	47
11. Лойиҳани амалга ошириш режаси	48
12. Лойиҳани баҳолаш	52

1. Резюме

Дунёнинг деярли барча мамлакатларида каттик маиший чиқиндилар аҳоли жон бошига ҳар йили 1 фоизга ошмоқда. Ҳозирги кунда чиқиндиларнинг 800 дан ортиқ тури қайд этилган бўлиб, улар сонининг келгусида янада ортиши башорат қилинмоқда.

Статистик маълумотларга кўра, Японияда резина ва кабел буюмларининг 34 фоизи, шиша буюмларнинг 43 фоизи, қоғоз ва картоннинг 54 фоизи чиқиндини қайта ишлаш эвазига олинаркан. Бу борада Хитой тажрибаси янада ҳайратланарли. Улар алюминий, темир, мис каби металллардан ясалган буюмларнинг 33 фоизини, жун, ипак, чарм-атторлик буюмларининг 34 фоизини турли чиқиндиларни қайта ишлашдан олишади.

Айтиш жоизки, атроф-муҳитни ишлаб чиқариш ва истеъмол чиқиндиларидан муҳофаза қилиш табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш ҳамда экологик тоза технологияларни амалиётга татбиқ этиш муаммолари билан узвий боғлиқдир.

Таҳлилларга кўра, сўнгги йилларда республикамизда йилига 100 миллион тоннадан ортиқ саноат чиқиндиси (унинг 14 фоизи токсик чиқиндилар тоифасига мансуб), 35 миллион тоннага яқин маиший чиқинди ҳосил бўлади. Чиқиндихоналар ва чиқинди сақлаш омборхоналарида 2 миллиард тоннага яқин саноат, қурилиш ва маиший чиқинди сақланаётгани ҳамда улар 12 минг гектар майдонни эгаллаб турганини инобатга олсак, чиқиндиларнинг салбий таъсирини тасаввур этиш қийин эмас.

Мамлакатимизда сўнгги йилларда амалга оширилаётган кенг кўламли қурилиш ишлари, йилдан-йилга кенгаётган кичик бизнес ва хизмат кўрсатиш сектори табиий равишда чиқиндини тўплаш ва қайта ишлаш тижоратини кенгайтишига хизмат қилади. Ушбу кенгайтиш эса соҳага хусусий ишбилармонларни жалб қилиш, бу борада давлат-хусусий шериклик (ДХШ) асосида фаолият олиб боровчи корхона ташкил қилишни талаб этади.

Лойиҳани технологик ва молиявий харитасини тузишда бирламчи маълумотлар ва уларнинг ишончилиги жуда муҳим маълумот ҳисобланади. Шунинг учун давлат-хусусий шерикчилиги доирасидаги лойиҳаларда асосий бирламчи маълумотлардан бу бир кишига тўғри келувчи кунлик ҚМЧ нормаси бўлиб ҳисобланади. Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси томонидан вилоятларда ўтказилган эксперимент натижалари кўра Қашқадарё вилоятида 1 киши учун ҚМЧ миқдори 0,75 кг деб қабул қилинган (иловада келтирган).

Лойиҳанинг номи

Қашқадарё вилоятининг Қарши туманида қаттиқ маиший чиқиндиларни тўплаш, ташиш, саралаш кластер хизматларини давлат-хусусий шерикчилиги асосида бошқариш.

Ташаббускор ҳақида

Қарши туманидаги мазкур Давлат Хусусий Шериклик асосида бошқариш режалаштирилган лойиҳанинг ташаббускори Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси ҳисобланади.

Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси 2017 йил 21 апрелдаги “Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш соҳасида давлат бошқаруви тизимини такомиллаштириш тўғрисида”ги ПФ-5024 сонли президент фармонида асосан, собиқ Табиатни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси ўрнига ташкил этилган.

Лойиҳанинг ҳисоб-китоб қилинган умумий қиймати

ДХШ асосидаги ушбу лойиҳанинг провард мақсади бўлиб Қарши туманини чиқинди саралаш бўйича тўлиқ (100%) даражада қамраб олиш ҳисобланади. Ушбу лойиҳада давлат тақдим этган асосий воситалар ва хусусий шерикка сотиб олиш таклиф қилинадиган асосий воситалар катнашади. Мазкур лойиҳанинг умумий қиймати **7 587 197,42** минг сўмни ташкил қилади.

Лойиҳа амалга ошириладиган манзил (вилоят, туман, шаҳар)

Лойиҳа Қашқадарё вилояти Қарши туманида амалга оширилиши мўлжалланган.

Қарши тумани — Ўзбекистон Республикасининг Қашқадарё вилоятидаги туман, 1931 йил 1 октябрь да ташкил этилган. Шимолдан Косон, шимоли-шарқдан Чирокчи, шарқдан Қамаш, Ғузор, жанубдан Нишон, ғарбдан Касби туманлари билан чегарадош.. Майдони 0,9 минг км². Аҳолиси 252,6 минг киши (2021). Туманда 1 шаҳар (Бешкент), 15 та қишлоқ фуқаролари йиғини (Боғобод, Дашт, Ертепа, Кат, Кожар, Нуқробод, Пахтакор, Поштон, Таллиқўрғон, Хонобод, Чароғил, Чўлибўстон, Қовчин, Қоратеп, Ҳилол) бор. Маркази — Бешкент шаҳри.

Табиати. Туман ҳудуди Қашқадарёнинг энг қуйи оқимидаги текисликда жойлашган (энг баланд жойи 387 м). Ўрқир жойлар (Муллақувват қирлари, баландлиги 424 м, Қўнғиртоғ, баландлиги 571 м), ботиклар (Чароғил ботиғи)

ва шўрхоқлар бор. Туман ҳудуди орқали Қашқадарё ва унинг ирмоқлари, Файзиобод, Патрон—Бешкент ва бошқалар каналлар оқиб ўтади. Газнефт, кўнғиртош, шағал қазиб олинадиган конлар бор. Иқлими континентал. Қиши илиқ. Январнинг ўртача температураси 0°, 2°. Баъзан, —22°, —27° гача совуқ бўлиши мумкин. Ёзи иссиқ. Июлнинг ўртача температураси 28,8°, энг юқори температура 47°. температура 5° дан юқори бўлган кунлар сони 284 —298 кунни ташкил этади. Йиллик ёғин 190 – 220 мм. Тупроқдари унумдор бўз тупроқлардан иборат. Дарё водийсида ўтлоқ, аллювиал, Чароғил ботиғида шўрхоқ тупроқлар тарқалган. Ёввойи ўсимликлардан шўра, шувок, янтоқ, оққурай, коврак, қарғаоёқ, қамиш, шўражрик, юлғун ва бошқалар ўсади. Ёввойи ҳайвонлардан бўри, тулки, чиябўри, кўшоёқ, жайра, юмронқозик, эчкет; мар, қум бўғма илони учрайди.

Аҳолиси, асосан, ўзбеклар (97,3%), шунингдек, тожик, қозоқ, рус, қирғиз, туркман ва бошқалар миллат вакиллари ҳам яшайди. Аҳолининг ўртача зичлиги 1 км²га 196,6 киши. Шаҳар аҳолиси 92,0 минг киши, қишлоқ аҳолиси 160,6 минг киши (2021).

Хўжалиги. Туман Қарши шаҳри атрофида жойлашганлиги учун пахтачилик билан бирга ғаллачилик, сабзавот ва полизчилик, боғдорчилик, чорвачиликка ихтисослашган. Пиллачилик билан ҳам шуғулланилади. Туманда Қарши шаҳри атторлик ва тўқувчилик фабрикасининг гилам тўқиш цехи, МТП, автокорхона, қурилиш ташкилотлари, кимёвий маҳсулотлар ишлаб чиқариш корхоналари, пахта тозалаш, ғишт заводлари, бозорлар, савдо, маданий ва маиший хизмат кўрсатиш шохобчалари бор. Кичик, ўрта бизнес ва йирик корхоналар, микрофирмалар фаолият кўрсатади. 5 қўшма корхона ишлаб турибди.

Қарши туманида деҳқон, фермер хўжаликлари фаолият кўрсатади. 16,5 минг га ерга пахта, 15,2 минг га ерга дон, шунингдек, картошка, сабзавот ва полиз, озуқа экинлари ҳам экилади. Тутзор, токзор, мевазорлар бор. Кўпйиллик дарахтзорлар, кўчатзорлар, ихота дарахтзорлар, яйловлар мавжуд. Тумандаги жамоа ва шахсий хўжаликларида 50,5 минг қорамол, 82 минг қўй ва эчки, 53,5 минг парранда, 435 йилқи боқилади.

60 умумий таълим мактаби (43 мингдан зиёд ўқувчи), лицей, болалар мусиқа мактаби, 3 касб-ҳунар коллежи (1,6 минг ўқувчи), 36 кутубхона (290 минг нусха асар), 3 маданият уйи, 13 клуб муассасаси фаолият кўрсатади. Маданият ва истироҳат боғи, ашула ва рақс ансамбллари мавжуд. Стадион, теннис корти ва бошқалар спорт иншоотлари бор. Бешкент шаҳрининг Мустақиллик майдонида "Хумо қуши" монументи ўрнатилган. Туман

марказий касалхонаси (315 ўрин), туғруқхона, 3 поликлиника, 14 қишлоқ врачлик пункти, қишлоқ участка касалхонаси, 9 қишлоқ врачлик амбулаторияси, 36 фельдшеракушерлик пунктида 216 врач, 1456 ўрта тиббий ходим аҳолига хизмат кўрсатади. Қарши туманида тарихий ва меъморий ёдгорликлардан Ҳазрати Султон мақбараси (12—16-асрлар), Тошмасжид (16—18-асрлар), Халфа Эшон масжиди (16—17-асрлар), Чоргумбаз масжиди (16—17-асрлар) ва бошқалар сақланган. Бешкент — Қарши йўналишида автобус ва маршрутли таксилар қатнайди. 1991 йилдан «Нахшаб» газ. нашр этилади (адади 600 нусха).

Лойиҳа кўлами, шу жумладан унинг қуввати, мақсади ва вазифалари

Юқорида айтиб ўтилганидек, лойиҳанинг асосий мақсади аҳолидан чиқинди йиғиб олиш қамров даражасини 100%га чиқариб, йиғилган чиқиндини саралаш ва шу оркали даромад кўриш ҳисобланади.

Бунинг учун, талабгор корхона, давлат шериги томонидан 7 йил давомида бўлиб тўлаш шарти билан берилаётган мавжуд ва сотиб олинishi таклиф қилинган асосий воситаларни келишилган график асосида ишга тушириб халққа манфаат етказиши лозим. Шу боис, давлат шериги қўйидаги шартларни амалга оширишни вазифа қилиб қўяди:

● Аҳолидан чиқинди йиғиш қамров даражасини 100%га етказиш учун зарур махсус техникалар сонини **22** тага етказиш учун қўшимча 7 дона чиқинди ташувчи махсус техникаларни инвестиция қилиш;

● Чиқиндиларни йиғиш учун **5** дона махсус жой (чиқинди йиғиш майдончалари) яратиш оркали аҳолига қўшимча қулайлик яратиш ва чиқинди ташишда харажатларни оптималлаштириш;

● Чиқинди йиғиш жойларида, чиқинди йиғилиши мўлжалланган кунлар интервалларида чиқиндиларни тўплашни тартибли ва самарали олиб бориш учун, лойиҳа доирасида **70** дона чиқинди контейнерларини инвестиция қилиш;

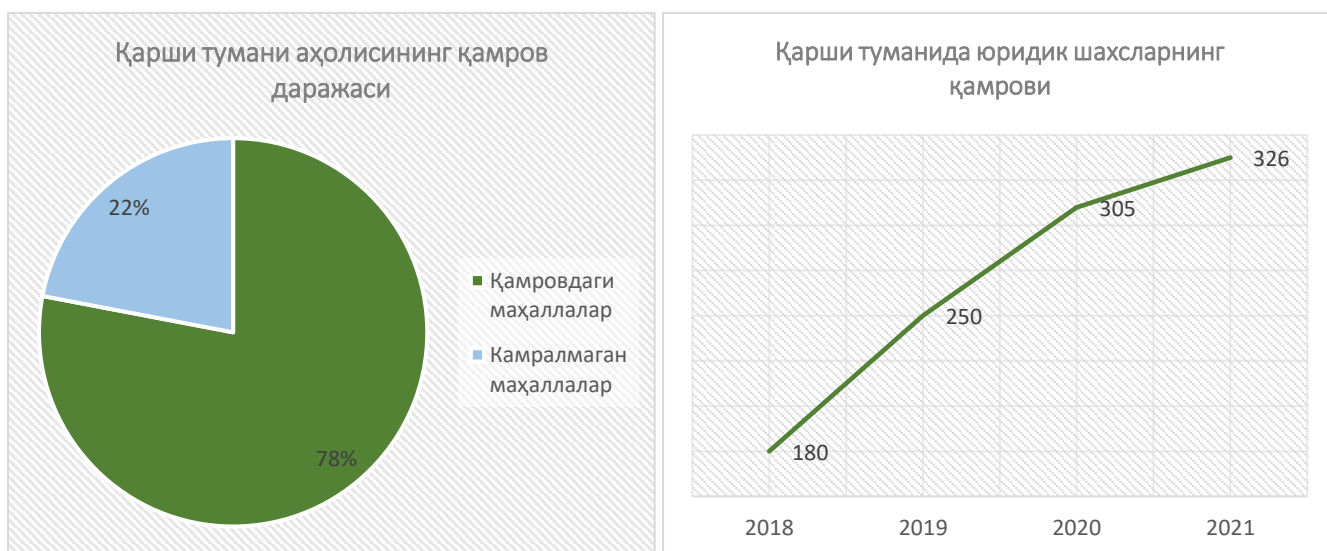
● Аҳоли ва юридик шахсларга қўшимча қулайликлар яратиш мақсадида, мажбурий бўлган тўловларни тўлашни ва қарздорликларни текширишни электронлаштиришни йўлга қўйиш.

Инвестиция киритилиши муддати уч йил эканлиги инобатга олинган ҳолда, биринчи йилда қамров ўзгармасдан қолиши ва кейинги йиллардан қамров даражаси, Қарши туманида аҳоли ва юридик шахслардан чиқиндини олиб кетиш ва ҳосил бўлган чиқиндини саралашни, 100%га кўтариш режалаштирилган.

Давлат шериги талабгорга қуввати аҳолидан чиқиндини ташиш учун зарур махсус чиқинди ташувчи техникалар ва бошқа турдаги лойиҳа доирасида қўлланиладиган техникалар харид қилиш, агар мавжуд бўлса улардан шу лойиҳа учун фойдаланиш талабини қўяди.

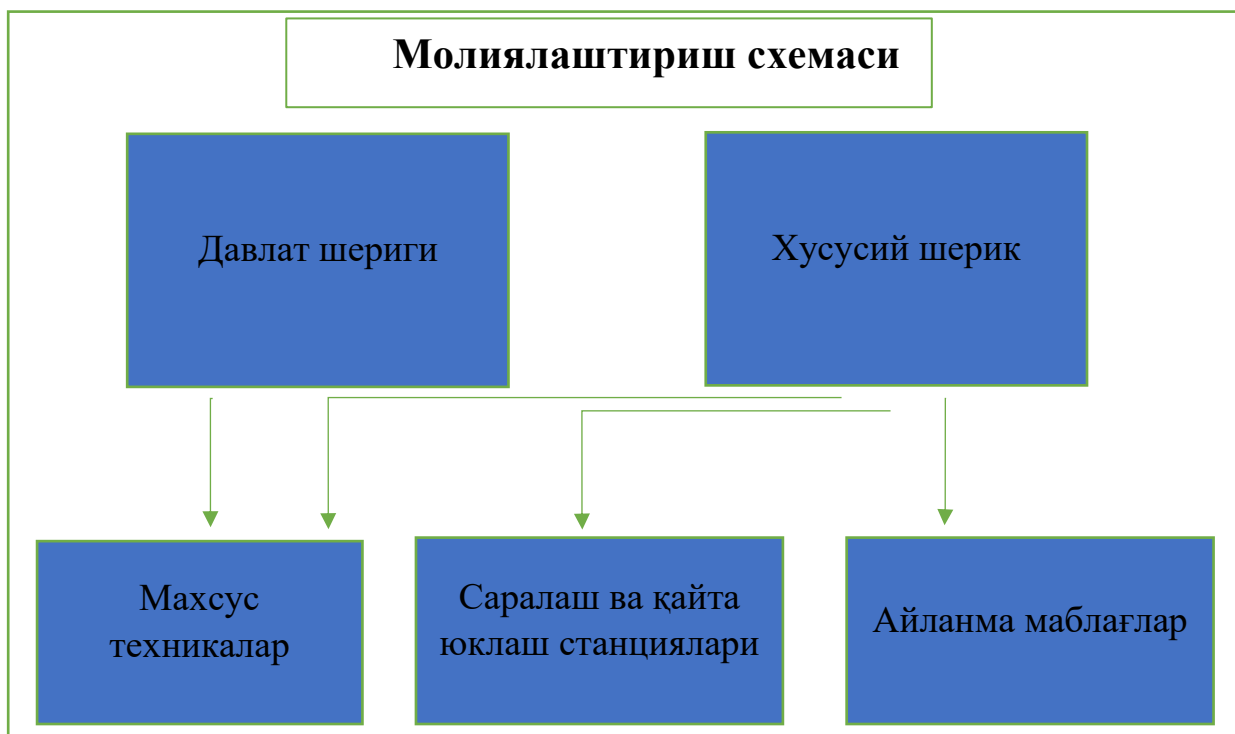
Лойиҳадан фойда кўрувчилар

Лойиҳа амалга оширилиши Қарши туманида экологик вазиятни барқарорлаштириш, туман аҳолиси чиқинди ташиш бўйича дуч келаётган муаммоларни бартараф этишга хизмат қилади. Тумандаги маҳалла фуқаролар йиғини, кўп қаватли уйлар, шаҳар ичидаги юридик шахслар лойиҳадан асосий фойда кўрувчилар ҳисобланади.

Молиялаштириш манбалари, схемалари ва графиги (йиллар кесимида)

Лойиҳани молиялаштириш манбаси талабгорнинг ихтиёрида бўлиб, талабгорнинг ўз манбалари ёки ташқи манбалардан (кредит, лизинг, бошқа корхонанинг молиявий ёрдами ва ҳоказо) бўлиши мумкин. Лойиҳанинг умумий нархи **7 587 197,42** минг сўмни ташкил қилади

Лойиҳанинг долзарблиги

Мамлакатимизда амалга оширилаётган ислохотларнинг муҳим таркибий қисми атроф-муҳитни муҳофаза қилишни таъминлаш, табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш, ҳудудларнинг санитария ва экологик ҳолатини яхшилашга қаратилган.

Шу ўринда Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси томонидан тизимли равишда қатор ишлар амалга оширилди. Жумладан, маҳаллий ҳокимликлар ҳузуридаги ободонлаштириш бошқармалари негизидаги санитар тозалаш участкалари тасарруфида бўлган 1 439 та махсус техника, 86 та автотарози, 1 102 та чиқинди тўплаш майдончаси, 6 131 та контейнер ва 160 та қаттиқ маиший чиқинди полигонлари давлат унитар корхоналари тасарруфига ўтказилди.

Аммо, шу билан бирга, қаттиқ маиший чиқиндиларни ташиб кетишни ташкил этиш ва улардан фойдаланиш соҳасида хусусий тадбиркорлик фаолиятини янада ривожлантириш борасида ҳали ҳал этилмаган қатор муаммолар мавжуд.

Мухтасар айтганда, Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси томонидан соҳада инфратузилмани такомиллаштириш бўйича амалга ошириб келинаётган ишлар юртимизда экология ва санитария муҳитини янада яхшилаш, аҳоли саломатлигини

мустаҳкамлаш, шаҳар ва қишлоқларимизнинг янада обод ва кўркем қиёфа касб этиши йўлидаги улкан амалий қадамлардан биридир.

Мазкур лойиҳа ҳам шу ўзгаришларнинг ва ўзгартиришларнинг давоми ўлароқ, ҳудудда экологик вазиятни яхшилаш ва чиқиндиларни йиғиш ҳамда қайта ишлаш орқали аҳолини турмуш даражасини яхшилаш учун хизмат қилади.

2. Молия бўлими

2.1 Лойиҳани амалга ошириш ва молиялаштириш даври

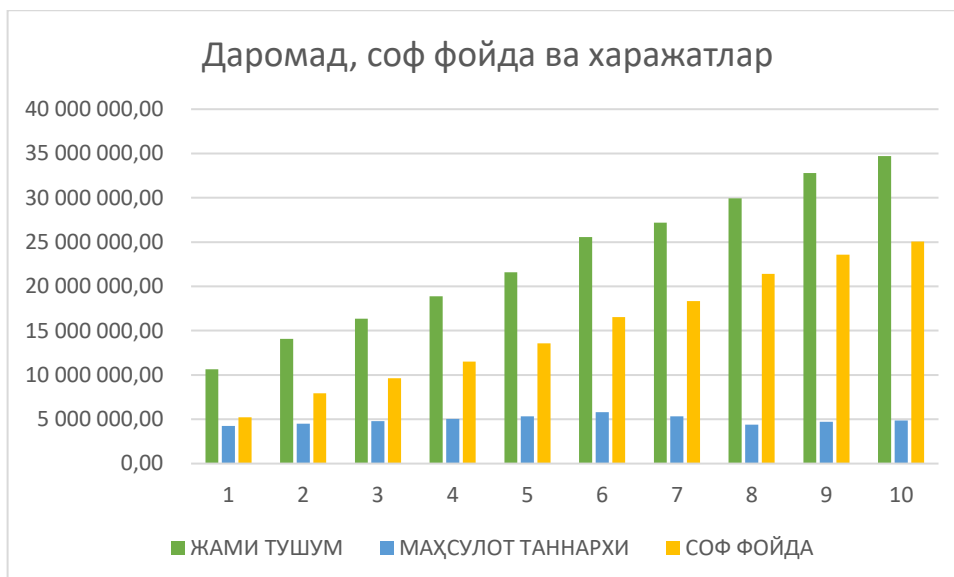
Лойиҳанинг дастлабки қиймати **7 587 197,42** минг сўмни ташкил қилади. Лойиҳани молиялаштириш манбаси - хусусий шерикнинг ўз маблағлари, ҳомийлик маблағлари, тижорат банкларининг кредитлари ҳамда қонунчиликда тақиқланмаган бошқа ташқи манбалар бўлиши мумкин. Лойиҳани молиялаштириш манбаси сифатида бюджет маблағларидан фойдаланиш кўзда тутилмаган.

Лойиҳани амалга ошириш учун, хусусий шерикнинг натижаларида корхонанинг ликвидлиги ва рентабеллиги кўриниши керак. Бунга қўшимча қилган ҳолда, корхонанинг режаларида ҚМЧ соҳасидаги хизматларга бўлган талабни қондириш асосий вазифа сифатида кўрилиши керак.

минг сўм

Кўрсаткичлар	Давлат ташкилоти	Хусусий шерик	ЖАМИ	Структура (%)
Асосий воситалар (ишлаб чиқариш ускуналари ва махсус техникалар)	6 698 788,25	6 757 000,00	13 455 788,25	94%
Қурилиш ва реконструкция харажатлари		400 000,00	400 000,00	3%
Жами капитал қўйилмалар	6 698 788,25	7 157 000,00	13 855 788,25	97%
Эксплуатация харажатлари (молиявий харажатлар ва айланма маблағлар)	25 000,00	430 197,42	455 197,42	3%
Лойиҳани тайёрлаш харажатлари	25 000,00	0,00	25 000,00	0,17%
Айланма маблағлар	0,00	380 197,42	380 197,42	2,66%
Лойиҳани амалга ошириш билан боғлиқ бўлган бошқа кўзда тутилмаган харажатлар	0,00	50 000,00	50 000,00	0,35%
Бошланғич инвестицион капитал	6 723 788,25	7 587 197,42	14 310 985,67	100%
Бошланғич инвестицион капитал (АҚШ доллари эквивалентида)	626 051,05	706 442,96	1 332 494,01	
Улушлар	47,0%	53,0%	100%	

Ушбу лойиҳани амалга ошириш учун **3 йил** давомида **7 587 197,42** минг сўм миқдоридан пул маблағларини жалб қилиш кўзда тутилмоқда. Хусусий шерик билан тузилаётган битим муддати **10 йил**ни ташкил қилади.

2.2 Ишлаб чиқариш харажатлари (эксплуатация харажатлари) ҳисоб-китоби

Умумий эксплуатация харажатлари 455 197,42 минг сўмни ташкил қилади. Ушбу маблағнинг асосий қисми 94,51 фоизи ёки 430 197,42 минг сўми хусусий шерик бўлишга талабгор томонидан қопланади. Давлат шериги сифатида Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш қўмитаси лойиҳани тайёрлаш билан боғлиқ харажатлар учун 25 000,00 минг сўм ажратади.

Лойиҳа тўлиқ қувватда ишласа, унинг бир йиллик умумий харажатлари 6,5 млрд. сўмни ташкил қилади. Харажатлар таркиби қуйидаги жадвалда кўрсатилган:

минг сўм

Харажатлар таркиби	Харажат миқдори	Харажат тури
Ишлаб чиқариш харажатлари	2 209 108	Доимий харажат
Электр ва ресурслар харажати	337 024	Доимий харажат
Электр ва ресурслар харажати	17 738	Ўзгарувчан харажат
Ишлаб чиқариш ходимлари иш ҳақи харажатлари	1 468 320	Доимий харажат
Ягона ижтимоий тўлов	176 198	Доимий харажат
Бошқа ишлаб чиқариш харажатлари	44 182	Доимий харажат
Мавжуд асосий воситалар амортизацияси бўйича харажатлар	1 004 818	Доимий харажат
Инвестиция қилинаётган асосий воситалар амортизация бўйича харажат	913 480	Доимий харажат
Бошқа операцион харажатлар	52 830	Доимий харажат
Бошқа операцион харажатлар	52 830	Ўзгарувчан харажат
Администрация иш ҳақи	162 000	Доимий харажат
Ягона ижтимоий тўлов	19 440	Доимий харажат
Банк комиссияси	21 563	Доимий харажат
Банк комиссияси	1 135	Ўзгарувчан харажат
ЖАМИ ХАРАЖАТЛАР	6 480 667	

2.3 Нарх стратегияси, маҳсулот таннархи, тарифлар

Нарх стратегияси компаниянинг фаолият йўналиши ва даромад манбаларига қараб ички ва ташқи факторларга боғлиқ. Корхонанинг аҳоли ва юридик шахслардан чиқиндини ташиш учун оладиган тўлови нархлари миқдори корхонанинг ўзига боғлиқ эмас. Чунки ушбу тўлов нархлари вилоят ҳокимлиги қарори билан бутун Қашқадарё вилояти ҳудудида бир хил этиб белгилаб келинади ва бу тартиб ҳозирда ўзгартирилиши режалаштирилмаган.

Сараланган иккиламчи хом ашёни сотишдан тушадиган тушум миқдори эса эркин бозор шароитида шаклланган талаб ва таклифга боғлиқ.

Қашқадарё вилояти ҳокимлиги қарорига кўра, Қашқадарё вилояти Қарши туманида жисмоний шахслар учун бир йиллик тариф миқдори киши бошига 30 минг сўмни, юридик шахслар учун 1 куб метр ҚМЧ учун 40 минг сўмни ташкил қилади. Тарифларнинг ўсиши (йиллик ўсиш миқдори 5%) ни ҳисобга олган ҳолда лойиҳа амалга оширилиш муддати, 10 йил давомида тарифлар куйидагича бўлиши тахмин қилинмоқда:

Лойиҳа доирасида таклиф қилинаётган тарифлар прогнози

минг сўм

Кўрсаткичлар	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Жисмоний шахслар учун	30	32	33	35	36	39	41	44	47	48
Юридик шахслар, 1м. куб ҚМЧ учун (ҚҚС билан)	40	42	44	46	48	52	54	58	62	64

Корхонанинг бир йиллик ишлаб чиқарадиган маҳсулотлари ва кўрсатадиган хизматларининг умумий таннархи лойиҳа амалга оширилишининг 1-йилида 4,50 млрд. сўмни ташкил этиши прогноз қилинмоқда. Ушбу таннарх таркибига:

- ишлаб чиқариш харажатлари;
- энергия ресурслари харажатлари;
- ишлаб чиқариш ходимлари иш ҳақи харажатлари ва улар учун тўланган ЯИТ;
- мавжуд ва инвестиция қилинган асосий воситалар амортизацияси харажатлари;
- бошқа ишлаб чиқариш харажатлари;
- бошқа операцион харажатлар;
- маъмурият харажатлари ва улар учун тўланган ЯИТ;
- банк комиссияси;
- солиқлар киради.

2.4 Даромадлар ҳисоб-китоби

Ҳисоб-китобларга кўра, корxonанинг тўлиқ қувватда ишлаш шароитида бир йиллик жами даромадлари миқдори 29,02 млрд. сўмни ташкил қилади. Бунда аҳоли ва юридик шахслардан олинадиган чиқинди учун тўлов 7,89 млрд. сўм, сараланган иккиламчи хом-ашёни сотишдан тушган тушум 21,13 млрд. сўм бўлади. Ҳисоб-китобларда иккиламчи хом ашё (жумладан қоғоз, металл, резина ва ш.к.) саралаб, қайта сотилиши кўзда тутилган. Бироқ, хусусий шерикликка давогар корxonанинг мавжуд ишлаб чиқариш қувватлари, ушбу соҳадаги тажрибасидан келиб чиққан ҳолда, сараланган иккиламчи хом ашё қайта тишланиши, қиймат занжирида қўшимча қиймат яратиши мумкин. Бу эса олиниси мумкин бўлган даромадлар миқдори ва улушини ортишига олиб келади.

Йиллар кесимида тушум миқдори қуйидаги графикда келтирилган:

2.5 Лойиҳанинг молиявий кўрсаткичлари таҳлили(WACC, IRR, NPV)

Лойиҳа доирасида бир қатор молиявий кўрсаткичлар таҳлил қилинади. Ушбу кўрсаткичлар корхонанинг даромадлигини, киритилаётган инвестиция ўзини оқлаш-оқламаслиги, инвестициянинг даромадлик миқдорини тавсифлайди.

Дисконт ставкаси — бу келажакдаги даромад оқимларини ягона жорий қийматга айлантириш учун ишлатиладиган фоиз ставкаси.

Дисконтланган қоплаш муддати (discounted payback period, DPP) – бу лойиҳанинг рентабеллигини аниқлаш учун ишлатиладиган капитал бюджетлаштириш тартиби. Дисконтланган қоплаш муддати келгуси пул оқимларини дисконтлаш ва пулнинг вақт қийматини ҳисобга олиш йўли билан дастлабки харажатларни қоплаш учун қанча вақт кетишини билдиради. Ушбу ўлчов лойиҳанинг мақсадга мувофиқлиги ва рентабеллигини баҳолаш учун ишлатилади.

Соф дисконт даромад (net present value, NPV) – бу келажакдаги тўловлар оқимининг бугунги қийматини топиш учун фойдаланиладиган ҳисоб-китоблар натижасидир. У пулнинг вақт қийматини ҳисобга олади ва шу инвестиция муқобилларини таққослаш учун фойдаланилиши мумкин. NPV сармоя киритиш учун зарур бўлган капитал нархидан келиб чиқадиган дисконт ставкасига таянади ва салбий NPV бўлган ҳар қандай лойиҳа ёки инвестициядан қочиш керак.

Ички рентабеллик даражаси (internal rate of return, IRR) – бу келажақдаги пул тушумларининг ҳозирги қиймати ва дастлабки инвестиция харажатлари тенглаштирилган фоиз ставкаси, бунда соф дисконт даромад (NPV) 0 га тенг. NPV шу кунгача дисконтланган пул оқими асосида ҳисобланади.

Капитал баҳосининг ўртача қиймати (Weight average cost of capital, WACC) – бу капиталнинг ўртача қиймати, индикатор ҳар хил қимматли қоғозларга, лойиҳаларга сармоя киритиш зарурлигини баҳолашда ва кутилаётган инвестиция даромадларини дисконтлашда ва компания капиталининг нарҳини ўлчашда ишлатилади.

Фойдалилик индекси (Profitability index, PI) – бу лойиҳанинг ёки инвестициянинг жозибadorлигини ўлчайдиган кўрсаткич. PI келажақдаги кутилаётган пул оқимларининг жорий қийматини лойиҳадаги дастлабки инвестиция миқдorigа бўлиш йўли билан ҳисобланади.

Кўрсаткич	Ҳисоб-китоб
Дисконт ставкаси	14 %
Лойиҳа амалга ошириш даври, йил	10 йил
Инвестиция даврини ҳисобга олган ҳолда дисконтланган қоплаш муддати (DPP), йил	3 йил
Соф дисконт даромад (NPV) 10 йил учун, минг сўм	47 514 441
Ички рентабеллик даражаси (IRR), %	58 %
Капитал баҳосининг ўртача қиймати (WACC), %	36,2 %
Фойдалилик индекси (PI)	13,0

2.6 Молиявий хавф-хатарларни баҳолаш ва рисклар

Ихтиёрий бизнес учун риск тушунчаси таниш ва ўша бизнеснинг бир қисми ҳисобланади. Бизнесда рискни минимум даражага тушириш мумкин, бироқ уни бутулай йўқ қилиб бўлмайди. Рискни бизнесга салбий таъсир қиладиган воқеа ёки ҳолат сифатида таърифлаш мумкин. Паст даражадаги кўриқлаш туфайли корхонада активларнинг ёки бошқа қимматликларнинг йўқолиши, ускуналар ўғирланиши ана шундай рисклар таркибига киради.

Бизнесда энг кўп тарқалган риск турлари қўйидагилар:

- стратегик – бизнесга бутунлигича таъсир қиладиган ечимлар;
- мувофиқлик (комплеанс) – қонунлар, қоидалар, стандартлар ва амалиётдаги кодекслар билан иш жараёнини мувофиқлаштириш зарурати;
- молиявий – бизнеснинг молиявий транзакциялари, тизими ва структураси;

- операционал – операциол ва маъмурий тартиб-қоидалар;
- экологик – ташқи ҳодисалар, об-ҳаво ва ноқулай иқлим шароитлари;
- репутацион – корхонанинг жамоат олдида ёки давлат шериги олдидаги обрў-эътибори.

Юқорида тилга олингани каби рискларни йўқотиб бўлмайди. Хавф-хатарни энг паст даражага тушириш учун эса уларни тўғри бошқариш (риск менежмент) талаб этилади. Риск менежмент бизнес турига қараб фарқ қилади.

Хавф-хатарни бошқаришда қуйидаги босқичларга эътибор қилиш керак:

1. Хавфни аниқлаш;
2. Хавфни баҳолаш;
3. Хавфни бошқариш;
4. Кузатиш ва кўриб чиқиш.

Корхонада юзага келиши мумкин бўлган молиявий хавф-хатарларга тўғридан-тўғри бош бухгалтер ҳамда бош директор жавобгар бўлади. Иш жараёнида моддий қийматликлар миқдорининг камайиши, корхона активлари ҳажмининг пасайиши нафақат ўғрилиқ, кўзбўямачилиқдан балки, эҳтиётсизлик оқибатида нотўғри юритиладиган бухгалтерия ҳисоботидан ҳам бўлиши мумкин.

Қаттиқ-маиший чиқиндиларни тўплаш ва қайта ишлаш бизнесида қайта ишланган маҳсулотларни харидорларга сотишда маҳсулот таннархи нотўғри ҳисобланган бўлса ва қайта ишланган хом ашё унга кетказилган харажатдан арзонроққа сотилса, бу корхона учун келгуси даврда зарарли молиявий натижаларга, хусусан салбий пул оқимига олиб келади.

3-бўлимда таъкидланганидек, бош бухгалтернинг вазифалари сирасига молиявий прогнозлар ва риск таҳлили киради. Бу борада бош бухгалтер зарур ҳисоб-китоб таҳлил ишларини амалга ошириши ва керакли чора кўриши ёки чора кўрилиши кераклиги тўғрисида раҳбариятга хабар бериши керак.

Молиявий риск инфляцион жараёнлар, ҳар томонлама тўловга лаёқатсизлик, валютавий тебранишлар ва бошқалардан келиб чиқади.

Бу рискларни компанияда молиявий бошқарув тизимини яратиш ва компаниянинг пул оқимларини самарали бошқариш йўли билан минималлаштириши мумкин.

Форс-мажор rischi – кутилмаган ҳолатлар (табiiй офатлар, иш ташлашлар, урушлар ва бошқалар) оқибатида юзага келадиган риск тури.

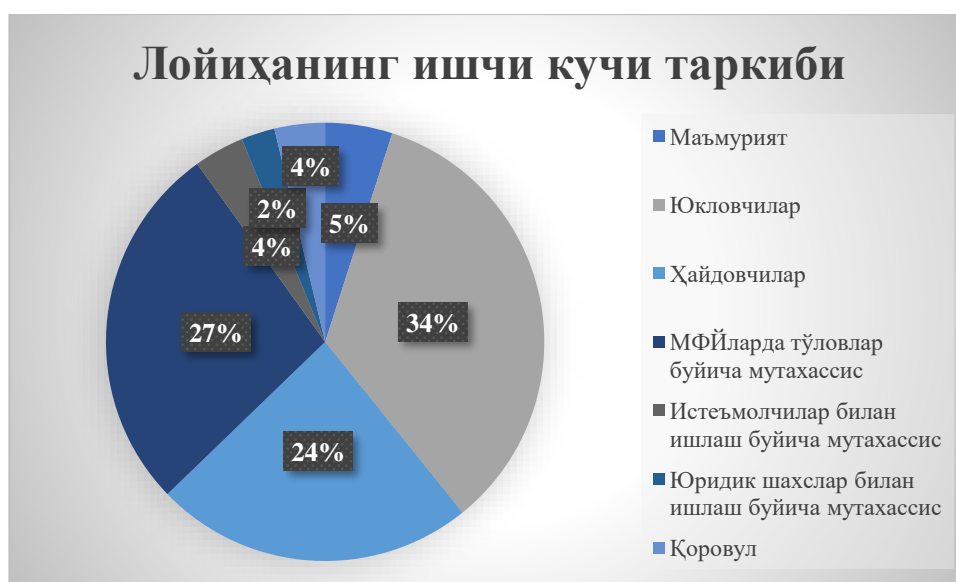
Бу рискларни камайтириш чора-тадбирлари корхонанинг молиявий мустаҳкамлиги етарли даражада бўлиши, зарур вақтда корхона форс-мажор ҳолатлари учун ишлатишга етарли пул-маблағлари мавжуд бўлиши билан боғлиқ.

3. Ижтимоий бўлим

3.1 Лойиҳанинг меҳнат ресурсларига эҳтиёжи ва унинг аҳоли бандлигига таъсири

Ҳар қандай лойиҳанинг муваффақиятли амалга ошиши учун зарур бўлган омилларидан бири у лойиҳа доирасида ишлайдиган ишчи кучи, яъни меҳнат ресурслари саналади. Лойиҳа доирасида кўп миқдорда тор доирадаги юқори малакали мутахассисларга эҳтиёж сезилмайди. Шунинг учун Қашқадарё вилоятининг Қарши туманида қаттиқ маиший чиқиндиларни тўплаш, ташиш, саралаш клистер хизматларини ташкил қилиш лойиҳаси доирасида ўрта маълумотли ишчилар ишга ёлланиши мақсадга мувофиқ.

Ҳисоб-китобларга кўра, ушбу лойиҳа доирасида Қарши туманида 104 та янги иш ўрни яратилади.

Давлат-хусусий шериклик асосида ташкил этиладиган лойиҳанинг бир йиллий умумий меҳнатга ҳақ тўлаш миқдори 1,83 млрд. сўмни ташкил этади. Ушбу маблағнинг 1,63 млрд. сўми ходимларнинг ойлик иш ҳақи учун, 195,64 млн. сўми ягона ижтимоий тўлов саналади. Ходимларга ойлик ва йиллик тўланадиган ҳақ миқдори қуйидаги жадвалда келтиришган.

Кўрсаткичлар	Сони	Ўртача иш ҳақи	Йиллик иш ҳақи фонди
<u>МАЪМУРИЯТ</u>			
Директор	1	4 000,00	48 000,0
Директор ўринбосари	1	3 500,00	42 000,0
Ишлаб чиқариш бўйича директор ўринбосари	1	3 500,00	42 000,0
Бош бухгалтер	1	2 500,00	30 000,0
ЖАМИ	4		162 000,00
<i>Ягона ижтимоий тўлов</i>	<i>12%</i>		<i>19 440,00</i>
<u>ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ХОДИМЛАРИ</u>			
Юкловчилар	48	1 200,00	695 520,0
Ҳайдовчилар	26	1 200,00	374 400,0
МФЙларда тўловлар бўйича мутахассис	18	1 200,00	254 400,0
Истеъмолчилар билан ишлаш бўйича мутахассис	3	1 500,00	54 000,0
Юридик шахслар билан ишлаш бўйича мутахассис	2	1 500,00	36 000,0
Қоровул	3	1 500,00	54 000,0
ЖАМИ	100		1 468 320,00
<i>Ягона ижтимоий тўлов</i>	<i>12%</i>		<i>176 198,40</i>
ҲАММАСИ БЎЛИБ	104		1 825 958,40

Лойиҳани бошқарадиган маъмурият ходимлари 4 кишини ташкил қилиб, улар директор, унинг ўринбосари, директорнинг ишлаб чиқариш масалалари бўйича ўринбосари ҳамда бош бухгалтердан иборат. Маъмурият учун йиллик иш ҳақи фонди **181 440** минг сўмни ташкил қилади.

Директорнинг вазифаси қуйидагилардан иборат:

- менежерларни ишга қабул қилиш, танлаш, йўналтириш, ўқитиш ва қайта тайёрлаш ва интизом билан бошқарув (менежмент) самарадорлигини оширади; кадриятлар, стратегиялар, мақсадлар қўйиш ва уларга эришиш; жавобгарликни тайинлаш, иш натижаларини режалаштириш, кузатиш ва баҳолаш;
- нархларни белгилаш ва бизнес битимлари тузиш;
- бизнес учун йўналиш белгилаш;
- ташкилотнинг мақсади, вазифалари ва умумий йўналишини яратиш, мулоқот қилиш ва амалга ошириш;
- компания номидан чеклар ва ҳужжатларни имзолаш;

- ташкилотнинг муваффақиятли одимлашини таъминлаш.

Директор ўринбосари вазифалари:

- директор турли сабабларга кўра иш вазифасини бажара олмай қолганда, унинг номидан корхонани бошқариш, иш жараёни узлуксизлигини таъминлаш;
- корхонада ишлар фаолиятини тўғри ташкил қилиш.

Ишлаб чиқариш бўйича директор ўринбосари:

- ишлаб чиқариш жараёнлари тўғри ташкил этилиши, жойларда юзага келадиган камчиликларни бартараф этишда тўғридан-тўғри масъул;
- ишлаб чиқариш ходимларини назорат қилиш, уларнинг иш фаолиятини юзага келиши мумкин бўлган анормал ҳолатларда қарорлар қабул қилиш ва бу орқали ишлаб чиқариш жараёнидаги муаммоларни бартараф қилиш вазифаларини бажаради.

Бош бухгалтер:

- корхона учун молиявий ва бухгалтерия ҳисоботлари тайёрлаш учун жавобгар;
- корхона раҳбариятига молиявий таҳлиллар, ривожланиш бюджети ва бухгалтерия ҳисоботларини тақдим этади;
- молиявий прогнозлар ва риск таҳлили учун жавобгардир.
- нақд пул маблағларини бошқариш, умумий бухгалтерия ҳисоби ва бир ёки бир нечта мулк учун молиявий ҳисоботни амалга оширади;
- молиявий тизимлар ва сиёсатни ишлаб чиқиш ва бошқариш учун жавобгар;
- иш ҳақи ҳисоблаш учун жавобгар;
- солиқ қонунчилигига риоя этилишини таъминлайди;
- компания учун барча молиявий операцияларни бошқаради;
- компания учун ички аудитор вазифасини бажаради.

Ишлаб чиқариш ходимлари сони эса 100 кишини ташкил қилиб, уларнинг ҳар бири муайян вазифа бажаради.

Қарши туманида чиқиндиларни тўплаш, ташиш ва қайта ишлаш ишларини ташкил қилиш учун 21 дона чиқинди ташувчи машина ҳамда 5 дона бошқа турдаги махсус техника воситалари зарур. Ушбу техникаларни бошқариш учун 26 нафар ҳайдовчи ишга ёлланади. Шунингдек, ҳар бир чиқинди ташувчи машинада чиқиндиларни юклаш учун 2 нафар юкловчи

талаб қилинади. Чиқиндиларни юклаш жараёнида юкловчи ходимларнинг вақтинчалик меҳнатга лаёқатсизлиги шароитида чиқиндиларни тўплаш ва ташиш жараёнлари узлуксизлигини таъминлаш мақсадида юкловчилар жами сони 1,15 коэффициенти билан ҳисобланган. Шунда 48 нафар юкловчи талаб этилади.

Чиқинди ташиш машиналари ва бошқа махсус техникалар ҳайдовчилари:

- чиқиндиларни юклаш ва туширишда ёрдам беради;
- автотранспорт воситаси созлигини текширади, юк машинаси айрим турдаги хавфли чиқиндиларни ташиш учун мўлжалланган махсус хавфсизлик ускуналари билан жиҳозланганига ишонч ҳосил қилади;
- автотранспорт воситасининг бузилиши, бахтсиз ҳодисалар ёки қоидабузарликлар ҳақида хабар беради.

Юкловчилар:

- чиқинди йиғиш майдончалари, чиқиндилар учун контейнерлар тўпланган чиқиндиларни махсус чиқинди ташиш техникасига юклайди;
- қайта юклаш станциясига олиб борилган ва қайта ишланмайдиган маиший чиқиндиларни Мультилифт техникасига ортади ва ҳайдовчилар билан биргаликда полигонга ташиди.

МФЙларда тўловлар бўйича мутахассис:

- маҳаллаларда жойлашган хонадонларда юриб, аҳолидан чиқиндиларни ташиш учун тўловларни қабул қилади;
- аҳоли билан тўғридан тўғри муносабатга киришиб, чиқиндиларни тўплаш ва ташиш борасида юзага келган эҳтимолий муаммолар тўғрисида корхона раҳбариятини хабардор қилади.

Истеъмолчилар билан ишлаш бўйича мутахассис:

- миждозлар ёки ташриф буюрувчиларни шахсан ёки телефон орқали кутиб олади, уларнинг саволларига жавоб беради ёки керакли ходим томон йўналтиради;
- миждозлар билан барча турдаги алоқа каналлари (телефон, электрон почта, юзма-юз кўришиш ва ш.к.) орвали мулоқот қилади;
- миждозлар билан алоқага чиқиш орқали миждознинг компания маҳсулотлари ва хизматларига қизиқишини ошириш учун барча имкониятлардан фойдаланади;

- потенциал мижозларга сўровлар пайтида аниқ ва фойдали маълумот берилишини таъминлаш учун ташкилот маҳсулотлари, хизматлари, реклама кампаниялари ва бошқалар ҳақидаги янги маълумотлардан доимий равишда хабардор бўлади.

Юридик шахслар билан ишлаш бўйича мутахассис:

- тумандаги юридик корхоналар билан шартномалар имзолайди;
- юридик мижозлар томонидан бажарилган хизматлар учун тўланиши керак бўлган тўловларни қабул қилади.
- туманда янгидан ташкил қилинган юридик фирмаларнинг чиқиндини ташишга эҳтиёжи бор ёки йўқлигини ўрганади. Эҳтиёжи бўлган ширкатларга компания хизматларини таклиф қилади;
- юридик мижозлар билан амалга ошириладиган барча ишларни амалга оширади.

3.2 Меҳнат муҳофазаси ва техника хавфсизлиги нормалари

Ўзбекистон Республикасида меҳнат муҳофазаси ва техника хавфсизлиги нормалари 1996 йил 29 июнь куни тасдиқланган “Меҳнат муҳофазаси бўйича ишларни ташкил этиш тўғрисида”ги Намунавий низомга асосан қўлланилади.

Қаттиқ маиший чиқиндиларни йиғиш, ташиш, қайта ишлаш жараёнларининг ихтиёрий босқичида меҳнат қилаётган ишчи-хизматчилар ва ходимлар зарур техника хавфсизлиги нормаларига амал қилиши керак. Иш берувчи корхона ҳамда Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги томонидан эса ходимларнинг меҳнат муҳофазаси таъминланади. Техника хавфсизлиги нормалари билан ҳар бир ходим танишиб чиқиши меҳнат жараёнида унга сўзсиз бўйсуниси керак. Қаттиқ маиший чиқиндиларни йиғиш, ташиш, қайта ишлаш жараёнидаги техника хавфсизлик қоидалари куйидаги босқичларни ўз ичига олади:

- а) чиқиндиларни қабул қилиш;
- б) очик контейнерларни локализация қилиш ва қайта юклаш;
- в) эргономика;
- г) чиқиндиларни аниқлаш ва таснифлаш;
- д) номаълум чиқиндиларни ўз вақтида синовдан ўтказиш ва аниқлаш;
- е) нормаларга мос келмайдиган кимёвий моддаларни ажратиш;
- ё) юклаш ва тушириш ишлари;
- ж) чиқиндиларни аралаштириш;
- з) лабораторияда қадоқлаш / шикастланган қадоқ;
- и) чиқиндиларни ташишга тайёргарлик;
- й) хавфсиз юклаш тажрибаси;

- к) чиқиндиларни долигонда сақлаш;
- л) полигонда чиқиндини саралаш;
- м) хавфли ёки фавқулодда вазиятларда фойдаланиладиган ускуналарга ўчириш зарурлигини белгилайдиган ёрликлар ёпиштириш;
- н) дезинфекция тартиб-қоидалари.

Лойиҳа доирасида амалга ошириладиган ишлар меҳнат қилувчи ходимлар ва аҳоли учун хавфли таъсир қилиш муддатини камайтириш учун муҳандислик назорати, маъмурий назорат ёки шахсий ҳимоя воситаларидан фойдаланишни ўрганиши керак. Бунда муҳандислик назорати бошқаларига нисбатан афзал усул ҳисобланади.

Техник назорат воситаларига қуйидагилар киради:

- 1) шамоллатиш;
- 2) ёнғинга қарши воситалардан фойдаланиш;
- 3) технологик изоляция;
- 4) техник операциялар;
- 5) механизациялашган қайта ишлаш ускуналари.

3.3 Лойиҳанинг ижтимоий аҳамияти

Лойиҳани амалга ошириш натижасида ҳудудда маълум бир қатлам ижтимоий гуруҳни иш билан таъминлашга эришилади.

Ушбу лойиҳа доирасида тадбиркорнинг стратегик мақсади бўлиб, Қарши туманидаги ҚМЧни қайта ишлаш имкониятларидан максимал даражада фойдаланиш, шунингдек, келажакда уни янада ривожлантириш ҳисобланади. Лойиҳани яратиш учун асосий шартлар:

- сиғимли ички истеъмол бозорининг мавжудлиги;
- туманда тадбиркорнинг яхши ишчанлик обрўси;
- ушбу соҳада инқилобий ўзгаришларни қилишга тайёр бўлган ёш, умидли, изланувчан жамоанинг борлиги;
- ходимларнинг фаолиятни бошлаш учун тайёргарлиги.

Ташкил қилинадиган фаолиятнинг устувор йўналиши Ўзбекистон Республикасининг кўрсатилаётган хизматларга бўлган эҳтиёжини ҳисобга олган ҳолда, давлат шериги ушбу лойиҳани амалга ошириш имкониятлари кўриб чиқади.

Лойиҳада қатнашувчи иккинчи томон, яъни тадбиркор (хусусий шерик)нинг вазифаси – корxonанинг юқори рентабеллигини таъминлаш ва кўшимча иш ўринлари яратилишига ва корxonанинг ижтимоий-иқтисодий манфаатларини қондиришга ҳисса қўшган ҳолда максимал иқтисодий фойда олишдан иборат.

4. Маркетинг тадқиқотлари бўлими

Ушбу саноатдаги бозор тенденциялари, айниқса мамлакатимизда жуда динамик ва айти пайтда мураккаб. Аммо шуниси аниқки, чиқинди йиғиш ва уни қайта ишлаш саноатидаги компания ишонч қозонгандан кейин, Ўзбекистон қонунчилиги асосида фаолият олиб борадиган компаниялар билан чиқиндини ташиш бўйича, шунингдек, қайта ишланган хом ашёни сотиш бўйича доимий ва барқарор шартномалар имзолаш имкониятига эга бўлади.

Охирги тенденциялар шунини кўрсатадики, чиқиндиларни тўплаш саноати, инвестицион жозибадорлик нуқтаи назаридан, қурилиш ва тижорат бизнеси билан рақобатлаша бошлаган. Бу тармоқлар ривожланиши ва кенгайиши билан кўпроқ чиқинди чиқариши табиий. Шунингдек, турар-жой бозорининг доимий талаби чиқиндиларни йиғиш ва қайта ишлаш саноатининг умумий даромадини барқарорлаштиришга ёрдам беради.

Келгусида чиқинди йиғиш хизматларига бўлган талаб аҳоли сонинг доимий ортиши, хусусийлаштириш ва бизнеснинг яратиши билан кўпайиб бораверади.

Хулоса ўрнида, ёқилғи харажатлари бу саноатдаги лойиҳа харажатларининг муҳим қисмларидан бири саналади. Келгуси йилда чиқиндиларни йиғиш ва ташишда фойдаланиладиган махсус техникаларни ҳаракатлантирадиган дизель ёқилғисининг нархи ошиши ушбу бизнес учун потенциал риск ҳисобланади.

4.1 Маҳаллий ва халқаро бозор имкониятлари

ҚМЧни тўплаш, ташиш, саралаш ва қайта ишлаш бозори, ташкилий тузилма нуқтаи назаридан номукамал рақобат бозори ҳисобланади. Шу билан бирга, у ўзининг бир қанча хусусиятларига кўра иқтисодий назарияда монополистик рақобат ва монополия бозори сифатида таснифланадиган бозор турларига ҳам яқинроқ. Ушбу ҳолатлар муқаррар равишда харидорларнинг хатти-ҳаракатларида, уларнинг асосий мақсадларининг ўзгариши, нархлар тизимида ўз натижасини кўрсатади, бу ҳам давлат томонидан амалга оширилаётган жараёнларни доимий равишда аниқ тартибга солишни талаб қилади.

Қарши туманида қаттиқ маиший чиқиндиларни тўплаш, ташиш, саралаш кластер хизматларини давлат-хусусий шерикчилиги асосида бошқариш лойиҳаси ҳудудда чиқиндини йиғиш қамрови даражасини 100 фоиз даражасига чиқариши мўлжалланган. Ҳозирги 78 фоиз қамров даражасида тумандаги уй хўжаликлари ҳамда корхоналарнинг чиқинди ташиш билан боғлиқ эҳтиёжларини тўлалигича қондирмаяпти.

Ўтказилган маркетинг тадқиқотларига кўра, чиқиндиларни йиғиш нуқтаи назаридан, туманда ушбу лойиҳанинг мақсадли бозори сифатида қуйидаги уй хўжаликлари ҳамда корхона ва ташкилотлар лойиҳа доирасидаги ташкил этиладиган корхонанинг мақсадли бозори бўла олади:

- турар-жой бинолари;
- бизнес комплекслари;
- савдо марказлари ва анъанавий бозорлар;
- меҳмонхоналар;
- ресторанлар;
- умумий ўрта таълим мактаблари;
- жамоат объектлари;
- қурилиш майдонлари;
- фермерлар;
- касалхоналар ва бошқалар.

Лойиҳа аҳоли ва юридик фирмалар томонидан чиқариладиган маиший чиқиндиларни Қарши тумани ҳудудида тўплаш, ташиш, саралаш ва қайта ишлашни ташкил этишга қаратилган. Туман аҳолиси 2021 йил ҳолатига кўра, 252 600 кишини ташкил этган ҳамда аҳолининг йиллик ўртача ўсиши 2,40% ни ташкил қилмоқда. Бу эса лойиҳа амалга ошишининг охириги йилига келиб аҳоли сони 68 минг кишига ортиб, 320 минг кишига етишини билдиради. Шунингдек, Қашқадарё вилояти Статистика бошқармаси маълумотларига кўра, Қарши туманининг Ялпи Ҳудудий Маҳсулоти (ЯҲМ) Ўзбекистон ЯИМнинг ўртача ўсиш кўрсаткичи миқдорида ошмоқда. Аҳоли турмуш даражаси ортиши билан, уларнинг истеъмол даражаси ҳам ортади ва бу ҚМЧ миқдори йилдан йилга кўпайишини англатади.

4.2 Лойиҳанинг кўлами

Лойиҳа Қарши тумани ҳудудини, яъни 0,9 минг км². майдонни ҳамда унинг 252 600 нафар аҳолисини қамраб олади. Лойиҳа ҚМЧ хизматларининг сифати билан боғлиқ муаммони ҳал қилиш заруриятига асосан амалга оширилмоқда. Лойиҳанинг асосий мақсади бўлиб, ҚМЧни тўплаш, ташиш, саралаш ва қайта ишлаш тизимини қайта шакллантириш, ҳудуддаги экологик ва санитар-эпидемиологик вазиятни, соғлиқни ва ҳаёт шароитларини яхшилаш ҳисобланади.

Шунингдек, лойиҳа чиқиндиларни қайта юклаш станцияси яратилишини кўзда тутди.

4.3. Рақобатдош устунликлар

Давлат-хусусий шериклик асосида Қарши туманида ташкил этиладиган лойиҳа ва уни амалга оширувчи корхона ушбу бозорда, ушбу бизнесда янги ҳисобланади. Чунки ҳозирга қадар чиқиндини тўплаш иши билан ёки давлат томонидан Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш қўмитаси тасарруфидаги Давлат унитар корхоналари (“Тоza hudud” ДУК каби) шуғулланган ёки умуман ҳеч ким шуғулланмаган. Хусусий капиталнинг ушбу бизнесдаги улуши ниҳоятда паст ва кўпроқ Тошкент шаҳри ҳамда вилоят марказлари билан чекланади. Лойиҳа асосида ташкил этиладиган компания ишга киришишдан олдин бозорни пухта ўрганиши, ўзининг қиёсий устунлигидан муваффақиятли фойдаланиши лозим. Худуд бозорини тадқиқ қилиш асосида рақобатда устунлик берадиган бир нечта омиллар топилди. Улар сирасига мижозлар ва ҳамкорлар ишончи, ҳалоллик, чиқинди йиғишнинг бутун туман худудини қамраб оладиган мукамал тармоғи, кучли бошқарув, кучли операцион ҳаракатланиш ва бошқалар киради.

Қаттиқ маиший чиқинди йиғиш ва уни ташиш тармоғи корхонаси тумандаги кичик ва ўрта бизнес вакиллари, шунингдек, йирик саноат корхоналари билан ижобий алоқаларга эга бўлиши, улар орасида етарлича репутацияси бўлиши корхонага бошқалар билан рақобатда устунлик берадиган яна бир муҳим омиллардан биридир.

Корхона ўз ходимлари ва ишчиларига етарлича ойлик иш ҳақи беради. Уларни турли бонуслар ва ижтимоий ёрдам пакетлари билан қўллаб-қувватлайди. Ходимларга Ўзбекистон меҳнат муносабатларини тартибга солиш бўйича қонунлар ва бошқа қонуности ҳужжатларида белгиланган талаблар бўйича меҳнат қилиш, дам олиш учун шароит яратиб беради ва бу орқали тумандаги бошқа корхона ва ташкилотларга қараганда кадрлар меҳнат бозорида устунликка эришади ва ўз ишининг усталари билан меҳнат шартномалари имзолайди. Бу эса корхонага ходимларнинг ушбу бизнесни ривожлантириш учун бизнес эгалари билан бир қаторда жон куйдириши ва қайғуришини беради ва корхона шиддат билан олға интилади.

4.4 SWOT таҳлил ҳамда Marketing Mix (4P) стратегияси

Ушбу лойиҳанинг муваффақиятли амалга ошиши, ундан манфаатдор томонлар кўзлаган мақсадига эришиши учун лойиҳага таъсир қилувчи ички ва ташқи омилларни ҳисобга олган ҳолда унинг SWOT таҳлилини амалга ошириш керак.

SWOT таҳлил

Кучли томонлари (S – Strength) — кучли бошқарув, Қарши туманидаги йирик аҳоли пунктига чиқиндини ташиш соҳасида хизмат қиладиган кенг тармоқнинг мавжудлиги, лойиҳанинг афзалликлари, иқтисодий устунлиги, миқдорнинг содиқлик дастури ҳамда соҳадаги тадбиркорнинг ишчанлик обрўси.

Кучсиз томонлари (W – Weakness) — ушбу лойиҳа доирасида катта миқдордаги бошланғич капиталнинг талаб этилиши. Ушбу маблағлар, асосан, чиқинди ташиш бўйича махсус техникалар харид қилиш, чиқиндиларни қайта юклаш станцияси сотиб олиш учун сарфланади.

Имкониятлар (O – Opportunities) — йилдан йилга аҳоли сонининг кўпайиб бориши, худудда кичик ва ўрта тадбиркорлик субъектлари сонининг муттасил ўсиши.

Хавф-хатарлар (T – Threat) — иқтисодиётнинг пасайиши, рақобат муҳитининг ҳаддан ортиқ ортиб кетиши, ўзгарувчан харажатлар, ёқилғи нархининг кескин қимматлашуви. Шунингдек, институционал ўзгаришлар вужудга келиши (қонунчилик ўзгариши ва ш.к.).

Marketing Mix ёки 4P стратегияси маркетингда кенг қўлланиладиган стратегиялардан бири бўлиб, у маркетинг режалаштиришнинг тўртта асосий “координаталарига” асосланади. Улар қуйидагилар:

Product (маҳсулот) – товар ёки хизмат, ассортимент, сифат, маҳсулот хусусиятлари, дизайни ва эргономикаси;

Price (нарх) – нарх, устамалар, чегирмалар;

Promotion (танитиш) – реклама, сотишни рағбатлантириш;

Place (жой) – етказиб бериш, савдо нуқталарининг жойлашуви, тарқатиш каналлари, сотувчи ходимлар.

Marketing Mix модели бозорда маҳсулотни самарали тарғиб қилиш учун сотувни бошқаришни ва ишлаб чиқиши мумкин бўлган барча керакли маҳсулот параметрларини ўз ичига олади.

Ушбу лойиҳа доирасида пул тушумлари а) аҳоли ва юридик шахсларнинг чиқиндилар учун тўлайдиган тўловлардан; б) ҚМЧларни қайта ишлаш ва уларнинг сотувини ташкил этишдан тушади. 4P стратегиясини ҚМЧ сотувини ташкил этиш доирасида қўллаш мумкин.

Product. Аҳоли ва ташкилотлардан чиқинди йиғиб олинishi натижасида куйидаги қайта ишланадиган хом ашёлар сараланади ва уларни қайта ишлайдиган корхоналарга сотилади:

- қоғоз;
- металл;
- резина;
- полиэтилен;
- текстил;
- шиша маҳсулотлари.

Қайта ишланадиган хом ашёлар Қашқадарё вилояти ва унга ёндош худудлардаги хом ашёни қайта ишлаш билан шуғулланадиган турли хил корхоналарга сотилади. Сотиш жараёнини тўғри амалга ошириш учун хом ашё ассортиментини кўпайтириш, уларни энг мақбул нархда сотишни ташкил қилиши керак.

Price. Чиқиндини тўплаш, ундан сараланадиган иккиламчи хом ашёни сотиш, иккиламчи хом ашё (қоғоз, металл, шиша маҳсулотлари каби) нинг ўзини тўплаш ва сотиш билан Қарши туманида бир нечта корхона, шунингдек жисмоний шахслар шуғулланади. Шунинг учун хусусий шерик томонидан қайта ишланадиган хом ашё сотуви ташкил этилганда нарх таклифи энг яхшилардан бири бўлиши керак, энг кўп маҳсулот харид қиладиган ва доимий харидорлар учун нарх чегирмалари қилинади.

Promotion. Маркетингнинг вазифаси бозорни ўрганиш билангина чегараланиб қолмай, корхона маҳсулотларининг керакли харидорларига етиб боришини таъминлашдан иборат. Айни мақсадга эришиш учун маҳсулотлар тарғиботи, рекламаси тўғри ташкиллаштирилиши керак. Корхона маҳсулотлари ва улар тўғрисидаги маълумотлар ҳам анъанавий (билбордлар, реклама доскалари, телевидение орқали маркетинг), ҳам замонавий (SMM – ижтимоий тармоқлардаги маркетинг) маркетинг каналлари орқали мақсадли аудиторияга етказилади.

Place. Маҳсулотлар сотуви амалга оширилаётганда сотиш жойи аҳамияти ҳам юқори. Бунда жойнинг етарли инфратузилмаси билан таъминланганлиги, автомобил йўлларига яқинлиги савдонинг кўпайиши учун муҳимдир.

4.5. Сотиш ва маркетинг стратегияси

Маркетинг стратегияси

Тайёрланган маркетинг стратегияси профессионализм, мижозларга мукамал хизмат кўрсатиш, ҳалоллик ва сифатли хизмат кўрсатишга асосланган. Компания ўзи учун содиқ мижозлар базаси (LCB – loyal customer base) яратилишини таъминлайди.

Корхона ўз ишининг натижалари ва корхона хизматларидан қониққан мижозларнинг тавсиялари, таклифлари ва шикоятларини инобатга олган ҳолда савдо даражасини оширади.

Савдо ва маркетинг жамоаси соҳадаги катта тажриба асосида ишга олинади ва улар ўз мақсадлари ҳамда корxonанинг умумий мақсадларига эришиш учун мунтазам равишда тажриба орттириб боради ва қайта тайёрланади.

Корxonанинг мақсади Қарши туманида чиқиндини тўплаш ва сараланган иккиламчи хом ашёни сотиш бўйича энг етакчи корхонага айланиш саналади. Бунинг учун компания қуйидаги маркетинг ва сотиш стратегияларидан фойдаланиши тавсия этилади:

- Турар-жой бинолари, кўп қаватли уйлар, меҳмонхоналарга ўз бизнесини танитиш мақсадида брошура ва танишув хатлари юбориш ва бу билан бизнесни танитиш;
- Флаер ва визиткалар чоп этиб, уларни мақсадли аудитория саналадиган кичик ва ўрта бизнес корхоналарга тарқатиш;
- Дўстлар ва оила аъоларидан фойдаланиб, бизнес тўғрисида ён-атрофга, туманнинг қишлоқ ҳудудларига маълум қилиш;
- Мактаблар, кутубхоналар, маҳаллий чойхона ва бошқа одамлар гавжум бўладиган жойлардаги эълонлар тахталарида компания ва у таклиф қилаётган маҳсулотлар ҳақида маълумот жойлаш;
- Маҳаллий босма ва электрон оммавий ахборот воситалари, жумладан Телеграм каналлари орқали мақсадли аудиторияга корхона хизматларини реклама қилиш.

Қаттиқ маиший чиқиндиларни йиғиш бизнеси биринчи йилнинг ўзидаёқ даромад келтирадиган бизнеслар сирасига киради.

Сотиш стратегияси

Корхона фаолият олиб бориши натижасида қуйидаги икки манбадан пул тушумлари тушади:

- а) аҳоли ва юридик шахсларнинг белгиланган тарифлар бўйича чиқиндилар учун тўлайдиган тўловлари;
- б) қаттиқ маиший чиқиндилар орасидан хом ашё сифати сотишга яроқли маҳсулотлар сотуви.

Аҳоли томонидан чиқиндилар ташиш учун тўланадиган йиллик тўловлар миқдори 7,58 млрд. сўми (қамров даражаси 100 % бўлганда), юридик шахслар томонидан тўланадиган тўлов миқдори эса 309,60 млн. сўми (шартнома қилган юридик ташкилотлар билан) ташкил этилиши прогноз қилинмоқда. Бунда Қарши туманида истиқомат қилувчи 252,6 минг аҳолининг йиллик 30 минг сўмдан, шу ҳудудда Тоза ҳудуд ДУК билан шартнома қилган 258 та юридик шахснинг ҳар бир метр куб чиқинди учун 40 минг сўмдан тўлов қилиши кутилмоқда.

ҚМЧ таркибидан саралаб олинган иккиламчи хом ашё савдосидан тушадиган тушум миқдори эса қуйидагича бўлади:

Номи	Ўлчов бирлиги	1 йиллик сараланган иккиламчи хом-ашё	1 тонна сараланган иккиламчи хом-ашёнинг нархи (ҚҚС билан)	Тўлиқ ишлаб чиқариш қувватидаги тушум (ҚҚС билан)
Қоғоз	тонн	13 069	800,00	10 455 366,60
Металл	тонн	1 590	500,00	795 216,38
Резина	тонн	553	500,00	276 597,00
Полиэтилен	тонн	11 825	700,00	8 277 165,23
Текстиль	тонн	2 697	350,00	943 887,26
Шиша	тонн	2 559	150,00	383 778,34
Жами		32 293		21 132 010,80

4.6 Талаб ва таклиф

Иқтисодиётда исталган турдаги маҳсулот, товар ёки хизматнинг бозор нархи талаб ва таклиф эгри чизиқлари кесишган нуқта белгилаб беради.

Талаб истеъмолчиларнинг маълум турдаги товар ва хизматларга бўлган эҳтиёжи. Талабнинг энг кенг тарқалган миқдорий характеристикаси – хизматларга бўлган талаб эластиклиги деб аталади. Хизматларга бўлган талаб

Талабнинг нарх эластиклиги = талаб қилинган миқдорнинг %да ўзгариши / нархнинг %да ўзгариши

эластиклигининг учта тури мавжуд: нарх эластиклиги, даромад эластиклиги ва турли хизматлар учун ўзаро мослашувчанлик.

Нарх эластиклиги маҳсулот нархининг ўзгаришига нисбатан истеъмол ҳажмининг ўзгаришини ўлчаш билан ифодаланади.

Талаб эластиклигининг миқдорий ифодаси муайян мамлакат истеъмолчилик хулқ-атворининг ўзига хос хусусиятларини акс эттиради, чунки у истеъмол имтиёзларининг жамланганлиги, аҳолининг даромад даражалари, миллий хусусиятлари ва иқтисодиёт ривожланишидаги умумий вазият билан белгиланади. Шунинг учун, одатда, бир мамлакат маълумотларидан олинган эластиклик характеристикасини бошқа мамлакат шароитига ўтказиш нотўғри ҳисобланади. Бироқ, умумий қоида шундан иборатки, берилган хизмат жавоб берадиган талаб қанчалик юқори бўлса ва унинг ўрнини босувчилар сони қанчалик кам бўлса, нарх эластиклиги шунчалик паст бўлади. Ўзбекистонда ҳозирча бу коэффициентга тааллуқли ҳисоб-китоблар йўқ.

Нарх омилидан ташқари нархсиз омиллар ҳам талаб ва таклифга таъсир қилади. Талаб миждозлар (аҳоли) сони, жисмоний шахс, оиланинг ўртача даромади билан белгиланади.

Таклиф истеъмолчилар учун мавжуд бўлган маълум бир товар ёки хизматнинг умумий миқдорини тавсифловчи асосий ичтисодий тушунчалардан бири. Таклиф нархга тўғри пропорционал бўлиб, маҳсулот нархи ошса, унинг таклифи ҳам ошишини билдиради.

5. Техник-технологик бўлим

5.1. Технологик ва техник ечимлар акс эттириш

Мамлакатимизда атроф-муҳитни муҳофаза қилишни таъминлаш, табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш, шунингдек, ҳудудларнинг санитария ва экологик ҳолатини яхшилаш соҳасида изчил сиёсат амалга оширилмоқда.

Ҳозирда республика ҳудудида умумий қуввати йилига 894 минг тонна ҚМЧни қайта ишлайдиган 183 та корхона, шу жумладан 72 та полимер плёнка ва пластмассани, 65 та қоғоз ва картон буюмларини, 17 та шина ва резинотехника буюмларини, 10 та метални, 6 та шишани, 2 та мой ва текстилни, 11 та бошқа чиқиндиларни қайта ишлаш корхоналари мавжуд.

Шу билан бирга республиканинг 9 та шаҳрида (Андижон, Нукус, Бухоро, Жиззах, Қарши, Навоий, Термиз, Гулистон ва Урганч) умумий қуввати йилига бир миллион тоннадан ортиқ маиший чиқиндиларни қайта ишлаш қувватига эга бўлган, ҚМЧни тўплаш, ташиш, саралаш, утилизация қилиш, қайта ишлаш ва кўмиш бўйича кластерларнинг ташкил этилиши ҚМЧнинг истеъмол қимматига эга таркибларидан фойдаланиш самарадорлигини ошириш йўлидаги муҳим қадамлардан биридир.

ҚМЧ билан боғлиқ ишларни амалга ошириш тизими самарали ишлаганининг асосий омили ҚМЧни ўз вақтида тўплаш ҳамда уларни қайта ишлаш ва (ёки) жойлаштириш жойларига ташиш ҳисобланади.

Кўрсатилаётган хизматлар сифатини яхшилаш мақсадида органик, қайта ишланадиган ва қайта ишланмайдиган ҚМЧни тўплаш ва олиб чиқиб кетиш жадваллари мақбуллаштирилади, ҚМЧ ҳосил бўладиган олис участкалар учун махсус зичловчи қурилмалар билан жиҳозланган қайта юклаш пунктлари қурилади.

5.2 Лойиҳа тузилиши

Лойиҳа ҳудудда мавжуд чиқиндиларни ташиш ва йиғиш тизимини модернизация қилиш ва қайта қуришни ўз ичига олади. Қаттиқ маиший чиқиндиларни тўплаш, ташиш, утилизация қилиш, қайта ишлаш ва кўмиш бўйича самарали тизимни яратиш лойиҳанинг асосий босқичи ҳисобланади. Ушбу тизимни самарали бажариш учун лойиҳа доирасида 70 та контейнерлар, 9 та чиқинди ташиш учун мўлжалланган махсус техника, 1 та чиқиндиларни қайта юклаш станцияси харид қилиш ва 10 та чиқинди йиғиш шахобчасини

қуриш режалаштирилган. Ҳамда давлат томонидан тақдим этиладиган мавжуд асосий воситалар (14 та чиқинди ташувчи, 1 та экскаватор, 1 та самосвал ва 1 та ассентизатор) маиший чиқиндиларни ташиш билан боғлиқ бўлган ишларни самарали ҳал этишда кўмаклашади.

Давлат томонидан тақдим этиладиган махсус техникалар

Махсус техника тури	Махсус техника русуми	Сони
Мусуровоз	ISUZU NPR 82 L KL5VAY, ISUZU NQR 71 PL	14
Самосвал	ISUZU NQR 71 PL	1
Экскаватор	Амкадор	1
Ассентизатор	ISUZU	1

5.3. ҚМЧларни тўплаш, ташиш ва саралашнинг технологик босқичлари

Қаттиқ маиший чиқиндилар ихтисослаштирилган транспорт воситаларида (чиқинди ташиш машиналари ва бошқа ихтисослаштирилган машиналарда) ташилади.

Чиқинди тўплаш шохобчаларидаги, шунингдек ташкилотлардаги қаттиқ маиший чиқиндиларни вақтинчалик тўплаш ва сақлаш учун ташкил этилган жойлардаги чиқинди контейнерлари экипаж юкловчилари томонидан ихтисослаштирилган транспорт воситасининг манипулятор механизмига ўрнатилади ва унинг махсус механизми ёрдамида (механик тарзда) чиқинди кузовига бўшатилади.

Манипулятор механизми билан жиҳозланмаган ихтисослаштирилган транспорт воситасининг чиқинди кузовига контейнерларни бўшатиш экипаж юкловчилари томонидан қўл кучи билан амалга оширилади.

«Сигнал» усулида йўналиш жадвали бўйича етиб келган ихтисослаштирилган транспорт воситасига қаттиқ маиший чиқиндиларни жойлаштириш истеъмолчилар ва экипаж аъзолари томонидан амалга оширилади.

Бунда қаттиқ маиший чиқиндилар махсус чиқинди қопларида (пакетларда) ёки ғилдиракли контейнерларда (40 — 120 л) сақланган ҳолларда

уларни ихтисослаштирилган транспорт воситасига жойлаштириш экипаж юкловчилари томонидан амалга оширилади.

Қаттиқ маиший чиқиндиларни ихтисослаштирилган транспорт воситасига юклаш жараёни пиёдалар, автотототранспорт воситалари ҳамда велосипедлар ҳаракатига тўсқинлик қилмаслиги лозим.

Чиқинди сақлаш контейнерлари қаттиқ маиший чиқиндилардан тўлиқ, қолдиқсиз тозаланиши ҳамда санитария талабларига мувофиқ дезинфекция қилиниши керак.

Қаттиқ маиший чиқиндиларни юклаш ва ташиш ишлари уларни тушириб қолдириш, авария ҳолатини пайдо қилиш, инсонлар соғлиғи ва атроф-муҳитга зарар етказиш эҳтимолларини истисно қилувчи усуллар билан амалга оширилади.

Қаттиқ маиший чиқиндиларни ташишга ихтисослаштирилмаган - ағдарма ва бортли махсус транспорт воситаларидан маиший чиқиндиларни ташиш мақсадида фойдаланилганда, чиқиндиларнинг тўқилиши ва суюқликнинг (филтрат) оқиши ҳамда чиқинди чангларининг атмосфера ҳавосига тарқалишини олдини олиш чоралари кўрилиши лозим.

Қаттиқ маиший чиқиндиларни юклаш ва ташишда қуйидагиларга йўл қўйилмайди:

- контейнерларда сақланаётган чиқиндилар ёки чиқинди уюмларидан иккиламчи хом ашё ажратиб олиш;
- юклаш жойида чиқинди қолдиқларини қолдириш ёки уларни ён атрофга сочиб юбориш;
- экипаж аъзоси бўлмаган шахсларни жалб қилиш («сигнал» усулида тўплаш ва олиб чиқиб кетиш ҳоллари бундан мустасно) ёки уларни ихтисослаштирилган транспорт воситасида ташиш.

Ишлаб чиқариш қуввати даражаси, юқорида айтиб ўтилганидек, сменали қуввати ва йилига иш кунлари сонига боғлиқ бўлиб, лойиҳани баҳолашда консерватизм нуқтаи назаридан қувватни босқичма-босқич ривожлантириш назарда тутилган.

Қарши туманида қаттиқ маиший чиқиндиларни йиғиш, ташиш, саралашни тўғри ташкил этиш учун қуйидаги жараёнлар кема-кетлиги амалга оширилади.

1. Биринчи навбатда аҳоли ва юридик шахслар томонидан ҳосил бўлган ҚМЧ чиқинди ёйғиш шаҳобчаларида ёки чиқинди контейнерларида тўпланади.
2. Сигнал усулида эса йўналиш жадвали бўйича қаттиқ маиший чиқиндиларни йиғиш амалга оширилади.
3. Кейинги босқичда йиғилган чиқинди ҳудудда жойлаштириш режалаштирилган саралаш комплексига ташилади.
4. Саралаш босқичидан ўтган қайта ишланмайдиган чиқиндилар қайта юкланади
5. Қайта юклаш станцияси бир вақтнинг ўзида саралаш комплекси ҳудудига жойлаштириш режалаштирилган
6. Қайта юкланган ҚМЧ 10-20 м³ ҳажмдаги контейнерларга зичланган ҳолда жойлаштирилади
7. Контейнерлардаги чиқиндилар махсус техника мультилифт орқали чиқинди полигонига ташилади.

5.3.1. Маиший чиқиндиларни йиғиш пункти

Маиший чиқиндиларни йиғиш уй хўжаликларидан ёки тижорат ёки давлат идоралари участкаларида бошланади. Маиший чиқиндиларни йиғиш пункти асосан шаҳарнинг турар жойларида, айниқса кўп қаватли турар-жой бинолари зич жойлашган жойларда ишлайди. Маиший чиқиндиларни йиғиш пунктларини такомиллаштириш керак, чунки улар чиқиндиларни бошқариш тизимининг муҳим қисмидир. Маиший чиқиндиларни йиғиш пунктлари қайта ишланадиган материалларни қўлда ажратиш орқали чиқиндиларни камайтириши мумкин. Ушбу тизим содда бўлса-да, жуда самарали эканлигини исботлади. Кейинчалик, қайта ишланадиган материаллар норасмий сектор томонидан тўпланади, қайта ишланади ва кейинги фойдаланиш учун қайта ишланади.

Қонунчиликка мувофиқ кўп квартирали аҳоли хонадонларидан маиший чиқиндиларни ташиб кетиш махсус чиқинди тўплаш шаҳобчалари орқали амалга оширилиши белгиланган.

Қарши туманидаги мавжуд кўп қаватли уйлар учун дастлабки ҳисоб-китобларга кўра 5 донна намунали чиқиндиларни йиғиш шаҳобчаларини қуришга эҳтиёж бор. Шу сабабли, лойиҳа доирасида хусусий шерик

томонидан 5 та чиқиндиларни йиғиш шаҳобчалари қуриш учун инвестиция киритилади.

5.3.2. Чиқинди йиғиш контейнерлари

Ҳозирги Қашқадарё вилояти Қарши туманида чиқинди йиғиш баклари ўрнатилган бўлиб, улар 2014 ва 2018 йиллар оралиғида харид қилинган. Шу билан бирга, вилоятлардаги қаттиқ маиший чиқиндиларни йиғиш тизими чиқиндиларни йиғиш самарадорлигини оширишни истаса, чиқиндини йиғиш бакларини алмаштириш талаб қилинади. Вилоятда асосан **0,75 м³** ҳажмли пўлат баклар ишлатилади.

Лойиҳа доирасида **1,1 м³** ҳажмдаги **70 та** бакларни харид қилиш режалаштирилмоқда. ҚМЧни чиқинди йиғиш пунктларининг ўзида ҳар хил рангдаги қоқоқларга қараб, фуқароларнинг онги ошиб бориши ва тарбияланиши натижасида, дастлаб сараланиши режалаштирилмоқда, яъни фуқаролар қайта ишланиш учун яроқли бўлган турли чиқиндини (шиша идишлар, пластмасса, қоғоз ва бошқаси) тегишли рангдаги қоқоқли контейнерга ташлашади.

5.3.3. Чиқинди ташиш техникалари

Бугунги кунда “Тоза ҳудуд” ДУК Қарши тумани филиали ҳисобидан 9 та махсус чиқинди ташувчи техникалар мавжуд. Туманда йиғилган маиший чиқиндилар махсус техникалар ёрдамида лойиҳа доирасида ишга тушириладиган чиқиндиларни саралаш комплексига келтирилади.

Ҳозирда Қарши туманида 252 минг аҳоли рўйхатга олинганлигини, маиший чиқиндиларни қайта юклаш станциялари орқали полигонларга жўнатиш тизими яраталиши ҳисобига, махсус техникалардан самарали фойдаланиш имкониятлари ошиши, яъни ҳар бир техникани бир кунлик катнови камида 3,0 мартабага етишини ҳисобга олинса, ўртача ҳар 12,0 минг аҳоли учун 1 та чиқинди ташувчи техника лозим бўлади. Шу сабаб, лойиҳа доирасида хусусий шерик томонидан тўла қувватни таъминлаш учун қўшимча 7 та махсус чиқинди ташувчи техникаси сотиб олиш учун инвестиция киритилади.

Таклиф этилаётган лойиҳа фақат ишлаб чиқариш самарадорлигини дастлабки яхшилашга қаратилганлиги сабабли, биринчи босқичда такомиллаштиришнинг энг яхши варианты Хусусий шерик сифатида қатнашадиган корхона га энг керакли "универсал" технологияларни тақдим этиш эканлиги тўғрисида келишувга эришилди. Ўзбекистонга келсак, бу маълум даражада обрў қозонган, юк ташиш ҳажми 7 дан 12 м³ гача бўлган юк машиналари.

Қарши туманида ҳосил бўлаётган маиший чиқиндилар, лойиҳа доирасида ишга тушириладиган чиқиндиларни қайта юклаш станциясига келтирилади ҳамда саралашдан ўтказилган чиқиндилар қайта юклаш технологияси ёрдамида контейнерларга зичланиб, махсус Мультилифт техникалари ёрдамида Косон туманидаги чиқинди полигонига

жойлаштирилади. Шу сабаб, лойиҳа доирасида хусусий шерик томонидан саралашдан ўтиб махсус қайта юклаш технологияси ёрдамида 10-20 м³ ҳажмдаги контейнерларга зичланган маиший чиқиндиларни полигонларга олиб бориш учун 2 та махсус Мультилифт техникаси сотиб олиш учун инвестиция киритилади.

Чиқиндиларни қайта юклаш станцияси

Қарши туманида ҳосил бўлаётган маиший чиқиндиларни махсус чиқинди ташувчи техникалар ёрдамида, лойиҳа доирасида ишга туширилиши режалаштирилаётган чиқиндиларни қайта юклаш станцияга олиб келиш орқали, ушбу ҳудудда чиқинди полигонига бўлган эҳтиёжни йўққа чиқаради. Бу эса туманни экологик вазиятини яхшилашга катта хизмат қилади. Бунинг учун туманнинг чиқинди полигонига йўналиши қулай бўлган ҳудуддан 0,50 дан 10 Гача бўлган ерга эҳтиёж туғилади. Мазкур ажратилган жойга бир вақтнинг ўзида маиший чиқиндиларни қайта юклаш технологиялари ишга тушириш режалаштирилган. Қарши тумани аҳоли сони ва чиқиндиларни тўпланиш меъёрларини ҳисоб-китоб қилган ҳолда қунига 100 тонна маиший чиқиндиларни қайта юклаш имкониятига эга бўлган 1 та чиқиндиларни қайта юклаш ускунаси учун инвестиция киритилади.

5.4 Лойиҳанинг ҳал қилувчи кўрсаткичлари, компонентлари, шунингдек, уларнинг ҳисоб-китоб қилинган қийматлари баён қилинади.

<i>Номи</i>	<i>Давлат ташкилотидаги асосий воситалар сони</i>	<i>Хусусий шерик томонидан лойиҳага киритиладиган асосий воситалар сони</i>
Чиқиндиларни қайта юклаш станцияси(қуввати 100 тн)		1
Чиқинди ташувчи (Исузу) 7м ³ ҳажмли	14	7
Самосвал 25 т.	1	
Махсус техника Мультилифт (Қайта юклаш станцияси учун)		2
Ассенизатор	1	
Бошқа техникалар	1	
Чиқинди йиғиш майдончалари		5
Чиқиндилар учун контейнерлар		70

Жадвалда келтирилган асосий воситалар билан таъминланса, Қарши туманида аҳолини маиший чиқиндиларни ташиб кетиш хизмати билан қамраб олиш даражасини 100 % га чиқарилади.

6. Экологик бўлим

6.1. Лойиҳанинг атроф-муҳит ҳолатига таъсири

Ҳозирги вақтда чиқиндиларни қайта ишлаш долзарб, истиқболли ва умуман муҳим йўналиш ҳисобланади. Бунинг долзарблиги нафақат чиқиндиларни йўқ қилишни талаб қиладиган чиқиндилар ҳажмида, балки яқин келажакда ушбу ҳажмларнинг жиддий пасайишига умид қилишнинг ҳожати йўқлигини ва сайёрамизнинг ўзини ўзи тиклаш манбаи чексиз эмаслигини англашда. Ушбу йўналишнинг аҳамияти атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва экологик вазиятни яхшилаш бўйича аниқ талаблар билан изоҳланади, чунки ифлосланиш кирадиган экотизимларнинг заҳарланиши катта зарар этказди, аммо чиқинди уюмлари ва чиқиндихоналар эгаллаган майдонларнинг ўсиши камроқ хавфли. Ўз навбатида, катта миқдордаги рухсатсиз ахлатхоналар турли хил касалликлар, шунингдек уларни ташувчилар ва атрофдаги экотизимларга жиддий зарар этказиши мумкин бўлган турли хил ҳайвонлар учун жой бўлиши мумкин. Асосан чиқиндиларнинг моҳияти, унинг инсон саломатлиги ва атроф-муҳитга таъсири тўғрисида хабардорликни ошириш орқали кенг жамоатчиликни қўллаб-қувватлашни таъминлаш керак.

Шу билан бирга, асосан чиқиндиларнинг моҳияти, унинг инсон саломатлиги ва атроф-муҳитга таъсири тўғрисида хабардорликни ошириш орқали кенг жамоатчиликни қўллаб-қувватлашни таъминлаш керак.

Ушбу мақсадга эришиш учун қуйидаги мақсадли вазифаларни бажариш керак:

● ҚМЧни бошқариш соҳасидаги масалаларга ойдинлик киритиш мақсадида аҳоли ва тадбиркорлик субъектлари ўртасида ахборот учрашувлари, семинарлар, тренинглари ва "давра суҳбатлари" ни ўтказиш;

● ҚМЧни бошқариш соҳасидаги долзарб масалаларни, шу жумладан чиқиндиларни алоҳида йиғиш, мавжуд муаммоларни ва уларни ҳал этиш йўллари, шунингдек аниқ мақсадли ижтимоий гуруҳларга (болалар, талаба ёшлар, уй бекалари, шаҳар ва қишлоқ аҳолиси) йўналтирилган масалаларни оммавий ахборот воситаларининг босма ва электрон воситаларида кенг ёритиш;

● махсус чиқинди оқимларини йиғиш ва қайта ишлаш тизимларини жорий этиш учун ҳар бир минтақада йиғиш пунктларини яратиш (таркибида симоб мавжуд чиқиндилар, шиналар чиқиндилари, ишлатилган батареялар, чиқинди мойлар, қадоклаш чиқиндилари ва бошқалар);

● чиқиндиларни йиғиш пунктлари ва ижтимоий объектларни контейнерлар билан жиҳозлаш;

- қайта ишланадиган чиқиндиларни саралаш учун қулайликлар яратиш - ҳар бир вилоятда кунига 4,9 минг тонна ишлаб чиқариш қуввати билан;
- завод чиқиндиларини қайта ишлаш корхоналарини яратиш (компостлаш технологияси бўйича) - корхонанинг ҳар бир ҳудудида кунига 2,4 минг тонна ишлаб чиқариш қуввати билан;
- бозорда сотиш учун қайта ишланадиган материалларни ажратиш;
- кейинчалик маҳсулотни бозорда сотган ҳолда, компост материал сифатида фойдаланиш учун биомассани ҚМЧ дан ажратиш;
- чиқиндиларнинг калория қийматидан фойдаланган ҳолда ёқилгидан олинадиган энергияни алмаштириш;
- ҳосил бўладиган чиқиндиларнинг умумий миқдоридан полигонларда кўмиш учун ҚМЧ ҳажмини 95% дан 54% гача камайтириш;
- қайта ишланадиган иккиламчи хом ашёни сотишдан эришиладиган даромадларнинг даражасини оширишни таъминлаш.

Полигонларнинг экологик хавфини инобатга олиш ниҳоятда муҳим. Чиқиндиҳоналар кўплаб муаммоларни келтириб чиқаради, жумладан, улар орасида касалликка олиб келадиган каламушлар, зарарли ва бадбўй метан газининг чиқиши, сувга тушадиган захарли балчиқ - фильтрат. Чиқинди билан боғлиқ муаммоларни ҳал қилишга оқилона ёндашган ҳолда, бу муаммоларнинг барчасини олдини олиш мумкин. Чиқиндини уюм қилиб йиғиш ўрнига анчадан бери бошқа усуллар ихтиро қилинган. Улардан бири чиқиндиларни пиролиз ёрдамида қайта ишлашдир.

6.2 Экология ва атроф муҳитга салбий таъсирини камайтириш бўйича чора-тадбирлар

Мамлакатимизда атроф-муҳитни муҳофаза қилишни таъминлаш, табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш, шунингдек, ҳудудларнинг санитария ва экологик ҳолатини яхшилаш соҳасида изчил сиёсат амалга оширилмоқда.

Хусусан, 2017-2018 йилларда қаттиқ маиший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш тизимининг инфратузилмасини такомиллаштириш бўйича кенг кўламли ишлар олиб борилди, 13 та санитария жиҳатидан тозалаш давлат унитар корхоналари ҳамда уларнинг туман ва шаҳарлардаги 172 та филиали, шунингдек, 9 та маиший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни комплекс амалга ошириш кластерлари ташкил этилди. Кўрилган чора-тадбирлар аҳолининг деярли ярмини санитария жиҳатидан тозалаш хизматлари билан қамраб олинишига имкон берди.

Шу билан бирга қишлоқ аҳоли пунктларида қаттиқ маиший чиқиндиларни тўплаш ва олиб чиқиб кетиш бўйича хизматларнинг етарли даражада таъминланмаганлиги, қаттиқ маиший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш соҳасидаги инфратузилманинг қониқарсиз ҳолатда эканлиги, мавжуд қаттиқ маиший чиқинди полигонларининг санитария талаблари ва экологик меъёрларга мувофиқ келмаслиги мазкур соҳада комплексли чора-тадбирларни қабул қилишни талаб этмоқда.

Қаттиқ маиший чиқиндиларни тўплаш, ташиш, утилизация қилиш, қайта ишлаш ва кўмиш бўйича самарали тизимни яратиш, уларнинг фуқаролар соғлиғи ва атроф-муҳитга зарарли таъсирини бартараф қилиш, шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 17 январдаги ПФ-5635-сон «2017 — 2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини «Фаол инвестициялар ва ижтимоий ривожланиш йили»да амалга оширишга оид Давлат дастури тўғрисида»ги Фармони ижросини таъминлаш маъсадида:

Қуйидаги асосий вазифаларни амалга оширишни назарда тутувчи, 2019 — 2028 йиллар даврида Ўзбекистон Республикасида қаттиқ маиший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш стратегияси (кейинги ўринларда — Стратегия) тасдиқланди:

- аҳолининг қаттиқ маиший чиқиндиларни тўплаш ва олиб чиқиб кетиш бўйича хизматлар билан тўлиқ қамраб олинишини таъминлашга йўналтирилган санитария жиҳатидан тозалаш инфратузилмасини ривожлантириш;
- қаттиқ маиший чиқиндиларни қайта ишлашнинг самарали ва замонавий тизимини яратиш;
- полигонларга кўмиш учун йўналтириладиган қаттиқ маиший чиқиндилар ҳажмини камайтириш, санитария ва экологик меъёрлар талабларига мувофиқ келадиган замонавий қаттиқ маиший чиқинди полигонларини яратиш, шунингдек, мавжуд полигонларни ёпиш ва рекультивация қилиш бўйича чора-тадбирларни кўриш;
- санитария жиҳатидан тозалаш соҳасида нархлар шаклланишини такомиллаштириш ва тарифларни оптималлаштириш;
- қаттиқ маиший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш объектларидан муқобил энергия манбалари сифатида фойдаланиш.

7. Институционал бўлим

Лойиҳани амалга оширишда иштирок этувчилар давлат шериги ва хусусий шерик ҳисобланади. Уларнинг ўзаро ҳамкорлиги иқтисодий ва ижтимоий муаммоларни ҳал этишга қаратилган. Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитасининг давлат-хусусий шериклик лойиҳаларини кўриб чиқиш ишчи гуруҳи лойиҳани кўриб чиқади ва амалга оширишга қарор қилади.

Хусусий шерик мавжуд ва содир бўлиши мумкин бўлган рискларни ўз бўйнига олган ҳолда лойиҳага ўз инвестицияларини жалб қилади.

Лойиҳа ишга туширилгандан кейин харажатлар, фойда ва мажбуриятлар хусусий шерик аъзолари ўртасида тақсимланади.

7.1 Лойиҳани бошқариш

Мазкур лойиҳани бошқариш, талабгор корхона томонидан амалга оширилади. Бошқарув корxonанинг устави ёки шунга тенглаштирилган ҳужжати орқали бўлади.

Корxonанинг эгаси (таъсисчи) бошқарув учун директор тайинлайди. Директор ўз ўрнида маъмурият ва ишчи бўлимни тайинлайди. Ҳужжатлар алмашинуви ёки қарорлар ижроси куйидаги схема орқали амалга оширилади.

7.2. Лойиҳанинг ҳуқуқий асослари

Лойиҳанинг ҳуқуқий асослари сифатида қуйидаги манбаларни кўрсатиш мумкин:

- Ўзбекистон Республикасининг «Чиқиндилар тўғрисида» ги Қонуни (05.04.2002);
- Ўзбекистон Республикасининг «Давлат-хусусий шериклиги тўғрисида» ги Қонуни (10.05.2019);
- Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 17 апрелдаги "2019-2028 йилларда Ўзбекистон Республикасида қаттиқ маиший чиқиндилар билан боғли ишларни амалга ошириш стратегиясини тасдиқлаш тўғрисида" ги Қарори (ПҚ-4291-сон);
- Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 29 декабрдаги "Хусусий тиббиёт ташкилотларини янада ривожлантириш учун кўшимча шароитлар яратиш тўғрисида" ги Қарори (ПҚ-3450-сон);
- Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 29 сентябрдаги "Маиший ва қурилиш чиқиндилари билан ишлаш соҳасида фаолиятни бошқариш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида" ги Қарори (№ПҚ-4845).

Қаттиқ маиший чиқиндиларни йиғиш, ташиш, утилизация қилиш, қайта ишлаш ва кўмишнинг самарали тизимини яратиш, уларнинг аҳоли саломатлиги ва атроф-муҳитга зарарли таъсирини олдини олиш, шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 17 январдаги ПФ-5635-сонли "Фаол инвестициялар ва ижтимоий ривожланиш йили"да 2017 - 2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини амалга ошириш Давлат дастури тўғрисида" ги фармонида ҳам кўзда тутилган.

7.3. Шерикларнинг ўзаро ҳамкорлиги ва мажбуриятлар тақсимооти

Қашқадарё вилоятининг Қарши туманида қаттиқ маиший чиқиндиларни тўплаш, ташиш, саралаш кластер хизматларини давлат-хусусий шерикчилиги асосида бошқариш лойиҳаси доирасида давлат шериги сифатида Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш қўмитаси ҳозирда ўз балансида мавжуд бўлган чиқинди ташишга мўлжалланган махсус техникалар ва бошқа асосий воситаларни битим муддатига қадар хусусий шерикка фойдаланишга топширади.

Хусусий шерик эса лойиҳа учун зарур бўлган ва илова қилинган ҳужжатларда кўрсатилган миқдордаги ва сифатдаги махсус техникалар ва асосий воситаларни харид қилади. Ҳамда лойиҳа давомида ушбу воситалардан ўзининг давлат шериги олдидаги мажбуриятларини бажариш (туманда аҳолидан чиқинди йиғиш қамровини 100 фоизга етказиш) мақсадида фойдаланади.

7.4. Институционал хавф-хатарлар

Институционал хавф-хатарлар ҳам давлат шериги томонидан, ҳам хусусий шерик томонидан юзага келтирилиши мумкин. Институционал хавф-хатарлар компания ёки таъминот занжирининг бошқаруви ва стратегиясидаги ўзгаришларни ўз ичига олган ҳодисалар ҳисобланади.

Давлат секторидаги институционал ўзгаришларга мисоллар давлат миқёсида қонунчиликнинг ўзгариши, миллий сиёсат ва бу соҳага қаратилаётган стратегиянинг қайтадан кўриб чиқилиши бўлиши мумкин. Хусусий сектордаги институционал хавф-хатарлар эса компанияни қайтадан ташкил қилиш, уни бошқа компания билан бирлаштириш, бозор конъюнктурасининг ўзгариши ва технологик ютуқлар кўринишида намоён бўлиши мумкин.

Давлат шериги томонидан юзага келиши мумкин бўлган институционал рисклар даражаси ниҳоятда паст. Чунки ҳозирги кунда экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш соҳасига ҳам ҳукумат даражасида, ҳам жамоатчилик даражасида эътибор қаратилмоқда. Бирор жойда бўладиган экологик қонун бузилиш ҳолатлари жамоат фаоллари эътиборидан четда қолмаяпти ва ушбу масалага ҳукумат номидан Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш қўмитаси ва унинг ҳудудий бошқармалари ўз вақтида муносабат билдириб, тегишли чоралар кўрмоқда.

Хусусий шерик ҳамда эркин бозор муҳити томонидан рўй бериши мумкин бўлган институционал хавф-хатарлар учун корхона ва аввал бошда унинг раҳбари тайёргарлик кўриши лозим. 3-бўлимда ёзилганидек, корxonанинг стратегик ривожланиши ва корхона бош мақсадини ишлаб чиқиш тўғридан-тўғри директорнинг вазифалари сирасига киради. Бозордаги ўзгаришларни вақтида пайқаш, унга кириб келаётган янги ўйинчиларнинг техник ва иқтисодий имкониятларини тўғри баҳолаш, соҳага доир технологик янгиликларни кузатиб бориш ва зарур пайтда улардан унумли фойдаланиш орқали юзага келиши мумкин бўлган институционал хавф-хатарларни олдини олиш ёки минимум даражага тушириш мумкин.

8. Архитектура-қурилиш бўлими

8.1. Қурилиш майдони (трассаси)нинг шаҳарсозлик талаблари

Қарши тумани Қашқадарё вилоятининг марказида жойлашган. Ғузор-Бухоро (А380 йўли) трассасида жойлашган. Лойиҳа бўйича Қарши туманида 10 та чиқинди йиғиш майдончалари қуриш режалаштирилган. Барча чиқиндилар йиғилиб ва сараланиб бўлингач, қайта юклаш станциясидан Қарши тумани полигонга жўнатилади.

8.2. Архитектура-режалаштириш лойиҳалари

Мазкур лойиҳа доирасида, Ўзбекистон Республикаси Президентининг “2019 – 2028 йиллар даврида Ўзбекистон Республикасида қаттиқ маиший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш стратегиясини тасдиқлаш тўғрисида” ги ПҚ-4291сонли Қарорига асосан, Қарши тумани қаттиқ маиший чиқиндиларни янги ташкил этиладиган полигонларга ташиб чиқариладиган туман қаторига киради. Йиғилган ҚМЧ Қарши туманида йиғилиб саралангандан сўнг, қайта юклаш станциясидан Қарши туманидаги полигонга жўнатилади.

9. ДХШ тўғрисидаги битимнинг тузилмаси

9.1. ДХШ моделлари учун вариантларни баҳолаш, тўлов механизми ва давлат даромадларини қўллаб-қувватлаш

Давлат-хусусий шериклик битимидаги келишувга асосан, лойиҳанинг умумий қиймати **7 587 197,42** минг сўм бўлиб, бунга қўшимча равишда давлат шериги томонидан 6 723 788,25 минг сўмлик асосий воситалар тақдим этилади.

Давлат шериги томонидан тақдим этилаётган асосий воситалар талабгорга лойиҳа даврида вақтинчалик фойдаланишга топширилади, фақат давлат шеригининг мавжуд техникалари, бугунги кундаги баҳоланган қийматида 7 йилга бўлиб тўлашга берилади. Давлат шериги мазкур лойиҳа бўйича қуйидаги жадвалда кўрсатилган асосий воситаларни тақдим этади.

Бундан ташқари, юқорида айтилган чиқинди йиғишни 100%га чиқариш учун талабгорга қуйидаги асосий воситалар давлат шериги томонидан таклиф қилинади.

Асосий восита тури	Таклиф этилаётган нарх (сум)	Сони
Чиқиндиларни қайта юклаш станцияси(қуввати 100 тн)	571 000 000	1
Чиқинди ташувчи техника	605 000 000	7
Чиқинди йиғиш шахобчаси	70 000 000	5
Чиқинди учун контейнерлар	4 300 000	70

10. Давлат томонидан тақдим этиладиган қўллаб-қувватлаш турлари

Мазкур лойиҳани амалга ошириш учун талабгордан давлатнинг тегишли органидан рўйхатдан ўтган бўлиши, ўзининг муҳрига эга бўлиши етарли ва қўшимча сертификат ва лицензия талаб қилинмайди.

10.1. Давлат-хусусий шериклик лойиҳасини амалга ошириш учун зарур бўлган активлар ва мол-мулк тарзидаги қўйилмалар

Давлат шериги лойиҳани амалга ошириш истагида бўлган талабгорга таклиф этилган асосий воситалардан ташқари талабгорга тендерда қатнашиш учун Давлат шериги томонидан талабгорнинг молиявий талабларини бажаришига ишонч ҳосил қилиш учун 30 000 000 сўм (ёки унга тенглаштирилган банк, суғурта ташкилоти хати) миқдорида гаров суммаси ҳам талаб қилинади.

10.2. Давлат-хусусий шериклик лойиҳасини амалга ошириш жараёнида бюджет маблағлари

Қарши туманидаги ушбу лойиҳага бюджет маблағларидан молиялаштириш кўзда тутилмаган.

11. Лойиҳани амалга ошириш режаси

11.1. Маркетинг режаси

Лойиҳанинг муваффақияти кўп жиҳатдан маркетинг сиёсатига боғлиқ бўлади. Шунинг учун қуйидаги режаларни амалга ошириш мақсадга мувофиқ бўлади.

- рақобат муҳитига тез кириш ва бозор улушини олиш;
- мижозларнинг барча истакларини инобатга олишни назарда тутадиган ижобий имидж яратиш;
- барқарор савдо ҳажмини таъминлаш ва кафолатланган фойда олиш.

Асосий стратегия қайта ишлашга яроқли материаллардан ўз ишлаб чиқариши учун фойдаланадиган корхоналар билан барпо этиладиган узок муддатли ҳамкорликни яратишдир. Барқарор алоқаларнинг мавжудлиги хом ашёни сотиш кафолати ва янада қулай форматда ҳамкорлик қилиш имкониятидир.

Доимий ва ўзаро манфаатли муносабатларни ўрнатиш учун бозорга одатдагидан уч-беш фоизга арзонроқ маҳсулотлар билан чиқиш режалаштирилган. Кўриниб турибдики, бундай ҳамкорлик ҳар қандай корхона учун янада фойдали бўлади ва келажакда хомашё нархини бироз ошириб юбориш мумкин бўлади.

Савдо 100% олдиндан тўлов асосида амалга оширилиши керак. Бундан ташқари, кейинги иш пайтида тўғридан-тўғри омбордан хом ашёни олиш учун шароитларни жорий қилиш мумкин - бу унинг нархини пасайтиради.

Бундай ҳолатда реклама махсус харажатларни талаб қилмайди, аммо ижобий имиджни олиш ва потенциал мижозларни хабардор қилиш учун анъанавий маркетинг усулларида фойдаланилади.

11.2. Лойиҳани ишлаб чиқиш, амалга ошириш муддатлари ва графиги

Мазкур лойиҳани амалга ошириш учун талабгор мавжуд асосий воситалардан фойдаланиб ишни бошлаши ва тушумлардан давлат шериги қўйган талабларни бажаришни бошлаши лозим. Лойиҳанинг прогнозланган даромадларини ҳисобга олган ҳолда, давлат шериги қуйидаги лойиҳани амалга ошириш графигини тавсия қилади:

минг сўм

Амалга ошириладиган иш турлари	Давр			
	2021 йил	2022 йил	2023 йил	2024 йил
Лойиҳалаш смета хужжатларини тайёрлаш	25 000			
Маъмурий-маиший бино куриш		400 000		
Чиқинди йиғиш шахобчалари куриш		350 000		
Чиқинди йиғиш машиналари харид қилиш	4 235 000			
Чиқинди контейнерлари харид қилиш			301 000	
Чиқиндини қайта юклаш станцияси			571 000	
Бошқа техникалар				1 300 000

11.3. Асосий манфаатдор томонлар ва уларнинг лойиҳани амалга оширишдаги роли

Қарши туманидаги мазкур лойиҳанинг асосий манфаатдорлари, Қарши туманининг аҳолиси. Лойиҳа туманда ҚМЧ йиғилиши ва туман озодалигига сабаб бўлувчи асосий туртки сифатида хизмат қилади.

Давлат шериги лойиҳа якунида электронлаштирилган тўлов ва қарздорликлар маълумот тизимга эга бўлади. Қолаверса, ташкил этилган чиқинди йиғиш майдонлари ва контейнерлар ҳам давлат ихтиёрида қолади.

10 йил лойиҳа давомида аҳоли ва юридик шахслардан тушадиган тушумдан ва сараланган чиқиндиларни иккиламчи хом ашёларни сотишдан тушадиган тушумдан даромад қилиши режалаштирилган.

Хулоса

Қашқадарё вилоятининг Қарши туманида қаттиқ маиший чиқиндиларни йиғиш, қайта ишлаш лойиҳасининг кутилаётган таъсири туман атрофини ва минтақа аҳолиси учун ҳаёт сифатини яхшилаш ҳисобланади. Хизматлар ва қаттиқ маиший чиқиндиларни бошқариш яхшиланади, бу эса уй хўжаликларини нафақат кўрсатилаётган хизматлардан, балки тарифлар ва тизимнинг бошқа жиҳатларидан қониқиш даражасини оширади. Худудларни ободонлаштириш бошқармаси чиқинди йиғишни яхшилаб, ишни назорат қилиш ва чиқинди ташийдиган транспорт воситаларининг ҳаракатланиш жадвалини яхшилайдди. Бу, ўз навбатида, туман аҳолиси томонидан экологик ва ижтимоий ёндашувларни қабул қилишни кучайтириши керак.

Чиқиндиларни бошқариш бўйича билимларни ошириш уй шароитида, айниқса, аёллар ва болаларнинг саломатлиги ва гигиенасини яхшилашга ҳисса қўшади. Яхшиланган чиқиндиларни йиғиш жараёни соғлиқ учун жиддий экологик хатарлар хавфини камайтиради.

Лойиҳанинг иқтисодий фойдаси туман ҳудудида чиқиндиларни йўқ қилиш ҳамда қайта ишлаш билан боғлиқ хизматлар самарадорлигини доимий ошириб бориш билан боғлиқ. Бу эса тадбиркорга моддий кўринишда наф келтиради, давлат шериги учун эса экология ва атроф-муҳит билан боғлиқ муаммоларнинг камайишига олиб келади.

Лойиҳани амалга ошириш қаттиқ маиший чиқиндиларни бошқариш станцияларини қуриш ва чиқиндиларни йиғиш ва утилизация қилишни рационализация қилиш орқали қаттиқ маиший чиқиндиларни бошқаришда тўғридан-тўғри самарадорликни оширади.

ИЛОВАЛАР

Бирламчи маълумотлар

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	Миқдори
Битим муддати	йил	10
Курс	АҚШ доллари	10740
Лойиҳада кўзда тутилаётган туманлар	сони	1

Фаолиятга оид маълумотлар

Чиқиндининг морфологик таркиби	Фоизда	Қайта ишланадиган хом-ашё сифатидаги нархи, сўм
Қоғоз	18,90%	800
Металл	2,30%	500
Резина	0,80%	500
Полиэтилен	17,10%	700
Текстиль	3,90%	350
Шиша	3,70%	150

Чиқинди нормаси

Норма	кг/1 киши	0,75
Битта чиқинди ташувчи техниканинг юк ташиш қуввати	машина/тонна	3
Кунлик ўртача қатновлар сони	ҳисоб-китоблар асосида	3

Ишлаб чиқаришга оид бирламчи маълумотлар

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	Миқдори
Иш вақти	соат	8
Смена	сони	2
Ишлаб чиқариш кунлари	кун	365
Ишлаб чиқариш ва транспортларга тегишли эҳтиёт қисмлар*	Асосий воситанинг бошланғич қийматидан	3,00%
Ишчилар учун униформа нормаси	йил/сон	12
Бошқа ишлаб чиқариш харажатлари	Ишлаб чиқариш харажатлари суммасидан	2,00%
Бошқа операцион харажатлар	Тушум суммасидан	0,50%
Банк комиссияси	Харажатлар суммасидан	0,50%

Худудга тегишли маълумотлар

Туман (шаҳар) номи	Чиқинди полигони умумий майдони (ГА)	шундан чиқиндилар билан тўлган майдон (ГА)	Аҳоли сони	Чиқиндининг йиллик миқдори, тонна	Талаб қилинадиган жами махсус техника сони
Қарши тумани	5	0,5	252 600,00	69 149,25	22
Жами			252 600,00	69 149,25	22

Давлат-хусусий шериклик бўйича бирламчи маълумотлар ва инвестицион шартлар

Номи	Давлат ташкилотидagi асосий воситалар сони	Баҳоланган қиймати, минг сўм	Хусусий шерик томонидан лойиҳага киритиладиган асосий воситалар сони	Бир бирлигининг нархи (Бозордаги ўртача нархлар асосида), минг сўм
Чиқиндиларни қайта юклаш станцияси (қуввати 100 тн)	0	0,00	1	571 000,00
Чиқинди ташувчи (Исузу) 7м ³ ҳажмли	14	449 564,29	7	605 000,00
Самосвал 25 т.	1	351 650,00		
Махсус техника Мультилифт (Қайта юклаш станцияси учун)	0	0,00	2	650 000,00
Ассенизатор	1	260 000,00		
Бошқа техникалар	1	279 851,00		
Чиқинди йиғиш майдончалари	0	0,00	5	70 000,00
Чиқиндилар учун контейнерлар	0	0,00	70	4 300,00

Солиқ ставкалари

Солиқлар	Ставка	Изоҳ
Фойда солиғи	15%	
ҚҚС	15%	
Мулк солиғи	2%	ўртача йиллик қийматидан
Сув ресурсларидан фойдаланганлиги учун солиқ	0,182	1 куб.м./минг сум
ЯИТ	12%	МХТЖдан

Табиий ресурс ва электрга бўлган талаб

Тури	бирлик	миқдор
Электр	кВт/соат	125
Газ	м.куб/кун	3,00
Сув	м.куб/кун	20,00

ЛОЙИХАНИНГ БОШЛАНҒИЧ ҚИЙМАТИ

минг сўм

Кўрсаткичлар	Давлат ташкилоти	Хусусий шерик	ЖАМИ	Структура (%)
Асосий воситалар (ишлаб чиқариш ускуналари ва махсус техникалар)	6 698 788,25	6 757 000,00	13 455 788,25	94%
Қурилиш ва реконструкция харажатлари		400 000,00	400 000,00	3%
Жами капитал қўйилмалар	6 698 788,25	7 157 000,00	13 855 788,25	97%
Эксплуатация харажатлари (молиявий харажатлар ва айланма маблағлар)	25 000,00	430 197,42	455 197,42	3%
Лойиҳани тайёрлаш харажатлари	25 000,00	0,00	25 000,00	0,17%
Айланма маблағлар	0,00	380 197,42	380 197,42	2,66%
Лойиҳани амалга ошириш билан боғлиқ бўлган бошқа кўзда тутилмаган харажатлар	0,00	50 000,00	50 000,00	0,35%
Бошланғич инвестицион капитал	6 723 788,25	7 587 197,42	14 310 985,67	100%
Бошланғич инвестицион капитал (АҚШ доллари эквивалентида)	626 051,05	706 442,96	1 332 494,01	
Улушлар	47,0%	53,0%	100%	

ДАВААТ ТАШКИАОТИ ТОМОНИДАН ТАҚДИМ ҚИИНАДИГАН МАВЖУД ЧИҚИНДИ ТАШУВЧИ ВА МАХСУС ТЕХНИКАААР РЎЙХАТИ

минг сўм

ХудудАар	Ум. Т/р	Махсус техника тури	Махсус техника русуми	ДавАат рақами	Тех.паспорти серияси, рақами	Ишлаб чиқарилган йили	Техниканинг умумий ҳолати (Созносоз)	Қиймати			Ҳисобот рақами	БаҳоАанган вақти
								Баланс	Қолдиқ	Баҳолаш		
Қарши тумани	1	Мусоровоз	ISUZU NQR 71PL	70/146 KBA	AAC 0146051	2021 йил	соз	0,00	0,00	580 000,00		
	2	Мусоровоз	ISUZU NQR 71PL	70/125 KBA	AAC 0146044	2021 йил	соз	0,00	0,00	580 000,00		
	3	Мусоровоз	ISUZU NPR 82L	70/216 XAA	AAC 7502286	2015 йил	соз	131 289,90	155 319,37	414 050,00		
	4	Мусоровоз	ISUZU NPR 82L	70/219 XAA	AAC7502287	2015 йил	соз	131 289,90	155 319,37	414 050,00		
	5	Мусоровоз	ISUZU NPR 82L	70/223 XAA	AAC7502288	2015 йил	соз	131 289,90	155 319,37	414 050,00		
	6	Мусоровоз	ISUZU NPR 82L	70/226 XAA	AAC 7502286	2015 йил	соз	131 289,90	155 319,37	414 050,00		
	7	Мусоровоз	ISUZU NPR 82L	70/827 UAA	AAC7502284	2014 йил	соз	131 289,90	155 319,37	414 050,00		
	8	Мусоровоз	ISUZU NQR 71PL	70/046 OBA	AA1 2575689	2020 йил	соз	541 000,00	0,00	459 850,00		
	9	Мусоровоз	ISUZU NQR 71PL	70/041 OBA	AA1- 2575663	2020 йил	соз	541 000,00	0,00	459 850,00		
	10	Мусоровоз	ISUZU NQR 71PL	70/057 OBA	AAГ 2575703	2020 йил	соз	541 000,00	0,00	459 850,00		
	11	Мусоровоз	ISUZU NPR 82L	70/829 UAA	AAC7502282	2014 йил	соз	131 289,90	155 319,37	414 050,00		
	12	Мусоровоз	ISUZU NQR 71PL	70/856 KAA	AA1 1562826	2019 йил	соз	414 000,00	443 394,00	459 850,00		
	13	Мусоровоз	ISUZU NQR 71PL	70/857 KAA	AA1 1552829	2019 йил	соз	414 000,00	443 394,00	459 850,00		
	14	Мусоровоз	ISUZU NPR 82L	70/830 UAA	AAC7502283	2014 йил	соз	131 289,90	155 319,37	350 350,00		
	15	Самосвал	ISUZU NQR 71PL	70/367 XAA	AAC7502290	2015 йил	соз	81 949,50	96 948,39	351 650,00		
	16	Ассенцизион	ISUZU	70/870 BBA	AAC7506458	2017 йил	соз	312 000,00	369 104,11	260 000,00		
	17	Экскаватор - погрузчик	Амкадор	70/127 CA	ТТР 026458	2015 йил	соз	228 287,50	262 263,17	279 851,00		
Жами									7 185 401,00			

АСОСИЙ ВОСИТАЛАР ҚАЙДНОМАСИ ВА ЭСКИРИШ ҲАРАЖАТЛАРИ

минг сўм

№	Асосий воситалар	Амортизация нормаси	Сони	Бир бирлигининг нархи	Бошланғич қиймати	Қолдиқ қиймати	Эскириш суммаси									
							1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
	Мавжуд асосий воситалар															
1	Чиқинди ташувчи машиналар	15%	14	449 564,29	6 293 900,00	6 293 900,0	944 085,00	944 085,0	944 085,0	944 085,0	944 085,0	944 085,0	629 390,0			
2	Бошқа техникалар	15%	3	134 962,75	404 888,25	404 888,3	60 733,24	60 733,2	60 733,2	60 733,2	60 733,2	60 733,2	40 488,8			
	Инвестиция сифатида хусусий шерик томонидан киритиладиган асосий воситалар															
1	Административ-маиший бино (саралаш комплексига тегишли)	3%	1	400 000,00	400 000	400 000	12 000,00	12 000,0	12 000,0	12 000,0	12 000,0	12 000,0	12 000,0	12 000,0	12 000,0	12 000,0
2	Чиқиндиларни қайта юклаш станцияси(қуввати 100 тн)	8%	1	571 000,00	571 000	571 000,0	45 680,00	45 680,0	45 680,0	45 680,0	45 680,0	45 680,0	45 680,0	45 680,0	45 680,0	45 680,0
3	Чиқинди ташувчи (Исузу) 7м ³ ҳажмли	15%	7	605 000,00	4 235 000	4 235 000,0	635 250,00	635 250,0	635 250,0	635 250,0	635 250,0	635 250	423 500,0			
4	Махсус техника Мультилифт (Қайта юклаш станцияси учун)	15%	2	650 000,00	1 300 000	1 300 000,0	195 000,00	195 000,0	195 000,0	195 000,0	195 000,0	195 000,0	130 000,0			
5	Чиқинди йиғиш майдончалари	3%	5	70 000,00	350 000	350 000,0	10 500,00	10 500,0	10 500,0	10 500,0	10 500,0	10 500,0	10 500,0	10 500,0	10 500,0	10 500,0
6	Чиқиндилар учун контейнерлар	5%	70	4 300,00	301 000	301 000,0	15 050,00	15 050,0	15 050,0	15 050,0	15 050,0	15 050,0	15 050,0	15 050,0	15 050,0	15 050,0
	Жами				13 855 788	13 855 788	1 918 298	1 918 298	1 918 298	1 918 298	1 918 298	1 918 298	1 306 609	83 230	83 230	83 230
	<i>Кумулятив амортизация</i>						1 918 298,24	3 836 596	5 754 895	7 673 193	9 591 491	11 509 789	12 816 398	12 899 628	12 982 858	13 066 088

Тегишли ҳудудларда аҳоли сони динамикаси статистикаси ва прогнозлари тўғрисида маълумот

Худуд	Факт											Ўртача йиллик ўсиш суръати, %	Прогноз									
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Қарши тумани	199 300	205 200	210 400	215 400	220 700	226 600	231 800	236 400	241 800	247 400	252 600	2,40%	258 659	264 863	271 216	277 722	284 383	291 204	298 189	305 342	312 665	320 165
Жами	199 300	205 200	210 400	215 400	220 700	226 600	231 800	236 400	241 800	247 400	252 600		258 659	264 863	271 216	277 722	284 383	291 204	298 189	305 342	312 665	320 165

Худудда юридик шахслар сони ва прогнозлари тўғрисида маълумот

Худуд	2021	Ўртача йиллик ўсиш суръати, %	Прогноз									
			2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Қарши тумани	326	5,00%	342	359	377	396	416	437	459	482	506	531
Жами	326		342	359	377	396	416	437	459	482	506	531

Худудлар бўйича аҳоли томонидан чиқарилган чиқинди миқдорлари прогнозлари тўғрисида маълумот

тонна

Худуд	Прогноз									
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Қарши тумани	70 808	72 506	74 245	76 026	77 850	79 717	81 629	83 587	85 592	87 645
Жами	70 808	72 506	74 245	76 026	77 850	79 717	81 629	83 587	85 592	87 645

Худудлар бўйича аҳоли томонидан чиқарилган чиқиндининг иккиламчи хом-ашёларга ажратилиши прогнози

тонна

Кўрсаткичлар	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Қоғоз	13 382,69	13 703,69	14 032,38	14 368,97	14 713,62	15 066,54	15 427,93	15 797,99	16 176,92	16 564,94
Металл	1 628,58	1 667,64	1 707,64	1 748,60	1 790,55	1 833,49	1 877,47	1 922,51	1 968,62	2 015,84
Резина	566,46	580,05	593,96	608,21	622,80	637,74	653,03	668,70	684,74	701,16
Полиэтилен	12 108,15	12 398,57	12 695,97	13 000,49	13 312,32	13 631,64	13 958,60	14 293,42	14 636,26	14 987,33
Текстиль	2 761,51	2 827,74	2 895,57	2 965,02	3 036,14	3 108,97	3 183,54	3 259,90	3 338,09	3 418,16
Шиша	2 619,89	2 682,73	2 747,08	2 812,97	2 880,44	2 949,54	3 020,28	3 092,73	3 166,91	3 242,87

7-1 ИЛОВА

ЖИСМОНИЙ ШАХСЛАР УЧУН ТАРИФЛАР

минг сўм

Кўрсаткичлар	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Жисмоний шахслар учун	30	32	33	35	36	39	41	44	47	48
Юридик шахслар, 1м.куб ҚМЧ учун (ҚҚС билан)	40	42	44	46	48	52	54	58	62	64

ТУШУМ РЕЖАСИ

минг сўм

Кўрсаткичлар	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Аҳолига кўрсатилган хизматдан тушган тушум	4 842 094,40	6 674 550,29	7 160 106,09	7 665 114,97	8 190 230,80	9 085 572,70	9 661 327,09	10 625 884,24	11 631 154,85	12 294 338,98
Қарши тумани	4 842 094,40	6 674 550,29	7 160 106,09	7 665 114,97	8 190 230,80	9 085 572,70	9 661 327,09	10 625 884,24	11 631 154,85	12 294 338,98
Юридик шахсларга кўрсатилган хизматлардан тушган тушум	391 200,00	431 298,00	474 427,80	520 792,34	570 607,25	649 065,75	707 731,31	798 163,64	895 869,88	971 007,36
Қоғоз	2 676 537,52	3 453 328,89	4 321 974,29	5 287 779,56	6 356 284,56	7 834 602,91	8 331 083,11	9 162 832,81	10 029 690,22	10 601 562,19
Металл	203 572,63	262 653,98	328 721,59	402 179,00	483 447,57	595 885,80	633 647,19	696 908,58	762 840,20	806 335,75
Резина	70 807,87	91 357,91	114 337,94	139 888,35	168 155,68	207 264,63	220 399,02	242 402,98	265 335,72	280 464,61
Полиэтилен	2 118 925,53	2 733 885,37	3 421 562,98	4 186 158,82	5 032 058,61	6 202 393,97	6 595 440,80	7 253 909,31	7 940 171,42	8 392 903,40
Текстиль	241 631,86	311 758,86	390 178,23	477 368,99	573 831,24	707 290,54	752 111,67	827 200,18	905 458,14	957 085,48
Шиша	98 245,92	126 759,10	158 643,90	194 095,08	233 316,00	287 579,67	305 803,65	336 334,14	368 153,31	389 144,64
Жами тушум	10 643 015,73	14 085 592,39	16 369 952,81	18 873 377,11	21 607 931,71	25 569 655,98	27 207 543,84	29 943 635,89	32 798 673,74	34 692 842,40

ЁММ Ҳаражатлари

Саралаш пунктдан энг узоқ бўлган йиғим пункти - 30 км, рейс - 60 км. Ўз навбатида - ўртача қатнов - 30 км. Автомобилда ўртача қатновлар - 3,0 та бир кунда. Натижада чиқинди ташувчи машинанинг кунлик юриш масофаси - 90 км.

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	
Ахлат ташувчиларнинг жами сони	дона	21
Ёқилғи нархи, л/минг сўм	л/минг сўм	2,70
100 км га ёқилғи харажати мусуровоз	куб	31,00
100 км га ёқилғи харажати мултилифт	куб	40,00
Кунлик ўртача юриш масофаси	км	90

Йиллик ўртача бир автомобильнинг юриш масофаси, км	км	32 850,00
Йиллик ўртача бир автомобильга харажат, минг сўм	минг сўм	27 495,45
Барча автомобилларга йиллик жами харажат, минг сўм	минг сўм	577 404,45
Кунлик ўртача юриш масофаси (мултилифт)	км	220,00
Йиллик ўртача мултилифтнинг юриш масофаси	км	80 300,00
Йиллик ўртача мултилифтга харажат, минг сўм	минг сўм	86 724,00
Мултилифт техникасига кетадиган ёқилғи харажатлари, минг сўм	минг сўм	173 448,00
Бошқа махсус техникаларга (20%) харажатлар, минг сўм	минг сўм	10 998,18
Мойлаш материаллари, минг сўм	минг сўм	8 500,00
Йиллик жами ЁММ харажатлари, минг сўм	минг сўм	770 350,63

Махсус чиқинди ташувчи техникалар ёрдамида ҚМЧ саралаш пунктга ташилади ва шу ернинг ўзида қайта юкланиб полигонга ташилади. Полигон Нишон туманида жойлашган. Полигонгача ўртача 50 км., кунлик қатновлар сони 4,4 марта, кунлик масофа 220 км.ни ташкил қилади.

Автопаркнинг техник хизмат кўрсатиш харажатлари

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	Сони
Жорий таъмир	марта	6
Жорий таъмир	марта	3
Капитал таъмир	марта	1
Хизмат кўрсатиш нархи:		
Жорий таъмир	минг сўм	500
Жорий таъмир	минг сўм	1500
Капитал таъмир	минг сўм	6000
1 автомобилга йиллик харажатлар		
Жорий таъмир		3 000,00
Жорий таъмир	минг сўм	4 500,00
Капитал таъмир	минг сўм	6 000,00
1 автомобилга йиллик жами харажатлар	минг сўм	13 500,00
Жами юк машиналари учун харажат	минг сўм	283 500,00
Жами махсус техникалар учун харажат (+25% юк машиналарга нисбатан)	минг сўм	33 750,00
Автопарк учун жами йиллик харажатлар		317 250,00

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ УЧУН ХОМ-АШЁЛАР САРФИ ҲИСОБИ

минг сўм

№	Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	Харажатлар нормаси бўйича	Бир бирлигининг нархи	Сумма	Изоҳ
1	Эҳтиёт қисмлар бўйича харажатлар		415 673,65	1,00	415 673,65	<i>*Асосий востанинг бошланғич қийматидан</i>
2	Ёқилғи харажатлари				770 350,63	<i>Транспортлар учун қунлик сарф нормасидан</i>
3	Юк машиналар ва махсус техникалар учун техник кўрик харажатлари				317 250,00	<i>Техник кўрик бўйича сарф нормасидан</i>
4	Сараланган иккиламчи хом-ашё учун қоплар ва идишлар	сони	322 927,00	2,00	645 854,00	<i>100 кг лик қоплар</i>
5	Униформа	сони	12,00	50,00	59 980,00	<i>1 та ишчи учун йилига 12 марта униформа нормасида</i>
	Жами				2 209 108,27	

Электр ва ресурслар ҳаражати

минг сўм

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	Йиллик талаб	Бир бирлигининг нархи	Йиллик қиймати
Электр энергияси	кВт.соат	730 000	0,45	328 500,00
Сув	м3	7 300	3,50	25 550,00
Газ	м3	1 095	0,65	711,75
Жами				354 761,75

ИШ ҲАҚИ ХАРАЖАТЛАРИ

минг сўм

Кўрсаткичлар	Сони	Ўртача иш ҳақи	Йиллик иш ҳақи фонди
Маъмурият			
Директор	1	4 000,00	48 000,0
Директор ўринбосари	1	3 500,00	42 000,0
Ишлаб чиқариш бўйича директор ўринбосари	1	3 500,00	42 000,0
Бош бухгалтер	1	2 500,00	30 000,0
ЖАМИ	4		162 000,00
Ягона ижтимоий тўлов	12%		19 440,00
ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ХОДИМЛАРИ			
Юкловчилар	48	1 200,00	695 520,0
Ҳайдовчилар	26	1 200,00	374 400,0
МФЙларда тўловлар бўйича мутахассис	18	1 200,00	254 400,0
Истеъмолчилар билан ишлаш бўйича мутахассис	3	1 500,00	54 000,0
Юридик шахслар билан ишлаш бўйича мутахассис	2	1 500,00	36 000,0
Қоровул	3	1 500,00	54 000,0
ЖАМИ	100		1 468 320,00
Ягона ижтимоий тўлов	12%		176 198,40
ҲАММАСИ БЎЛИБ	104		1 825 958,40

ЖАМИ ҲАРАЖАТЛАР

минг сўм

Харажатлар таркиби	Доимий харажатлар улуши (%)	Ўзгарувчан харажатлар улуши (%)	Доимий харажатлар	Ўзгарувчан харажатлар	Жами	Улуш, % да
Ишлаб чиқариш харажатлари	0%	100%	0	2 209 108	2 209 108	34%
Электр ва ресурслар харажати	5%	95%	17 738	337 024	354 762	5%
Ишлаб чиқариш ходимлари иш ҳақи харажатлари	100%	0%	1 468 320	0	1 468 320	23%
Ягона ижтимоий тўлов	100%	0%	176 198	0	176 198	3%
Бошқа ишлаб чиқариш харажатлари	100%	0%	44 182	0	44 182	1%
Мавжуд асосий воситалар амортизацияси бўйича харажатлар	100%	0%	1 004 818	0	1 004 818	16%
Инвестиция қилинаётган асосий воситалар амортизация бўйича харажат	100%	0%	913 480	0	913 480	14%
Бошқа операцион харажатлар	50%	50%	52 830	52 830	105 660	2%
Администрация иш ҳақи	100%	0%	162 000	0	162 000	2%
Ягона ижтимоий тўлов	100%	0%	19 440	0	19 440	0%
Банк комиссияси	5%	95%	1 135	21 563	22 698	0%
ЖАМИ ҲАРАЖАТЛАР			3 860 142	2 620 525	6 480 667	100%

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ҲАРАЖАТЛАРИ ЙИЛЛИК КЕСИМДА

Харажатлар таркиби	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Ишлаб чиқариш харажатлари	552 277,07	695 869,11	850 506,68	1 016 189,81	1 192 918,47	1 435 920,38	1 491 148,08	1 601 603,50	1 712 058,91	1 767 286,62
Электр ва ресурслар харажати	101 994,00	124 787,45	149 266,01	175 429,69	203 278,48	242 124,89	251 437,39	270 062,38	288 687,37	297 999,87
Ишлаб чиқариш ходимлари иш ҳақи харажатлари	1 468 320,00	1 541 736,00	1 615 152,00	1 688 568,00	1 761 984,00	1 908 816,00	1 982 232,00	2 129 064,00	2 275 896,00	2 349 312,00
Ягона ижтимоий тўлов	176 198,40	185 008,32	193 818,24	202 628,16	211 438,08	229 057,92	237 867,84	255 487,68	273 107,52	281 917,44
Бошқа ишлаб чиқариш харажатлари	44 182,17	46 391,27	48 600,38	50 809,49	53 018,60	57 436,82	59 645,92	64 064,14	68 482,36	70 691,46
Мавжуд асосий воситалар амортизацияси бўйича харажатлар	1 004 818,24	1 004 818,24	1 004 818,24	1 004 818,24	1 004 818,24	1 004 818,24	669 878,83			
Инвестиция қилинаётган асосий воситалар амортизация бўйича харажат	913 480,00	913 480,00	913 480,00	913 480,00	913 480,00	913 480,00	636 730,00	83 230,00	83 230,00	83 230,00
ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ХАРАЖАТЛАРИ ЖАМИ	4 261 269,87	4 512 090,38	4 775 641,55	5 051 923,38	5 340 935,87	5 791 654,24	5 328 940,06	4 403 511,70	4 701 462,16	4 850 437,39
Бошқа операцион харажатлар	52 830,03	55 471,53	58 113,03	60 754,53	63 396,03	68 679,04	71 320,54	76 603,54	81 886,54	84 528,04
Администрация иш ҳақи	162 000,00	170 100,00	178 200,00	186 300,00	194 400,00	210 600,00	218 700,00	234 900,00	251 100,00	259 200,00
Ягона ижтимоий тўлов	19 440,00	20 412,00	21 384,00	22 356,00	23 328,00	25 272,00	26 244,00	28 188,00	30 132,00	31 104,00
Банк комиссияси	1 134,92	1 191,66	1 248,41	1 305,16	1 361,90	1 475,39	1 532,14	1 645,63	1 759,12	1 815,87
Солиқлар (мулк солиғи)	8 212,15	8 038,58	7 865,01	7 691,44	7 517,87	7 344,30	7 104,30	6 864,30	6 624,30	6 384,30
ОПЕРАЦИОН ХАРАЖАТЛАР	243 617,09	255 213,77	266 810,45	278 407,13	290 003,80	313 370,73	324 900,98	348 201,47	371 501,96	383 032,21
СОТИЛГАН МАҲСУЛОТЛАР (ХИЗМАТЛАР) ТАННАРХИ	4 504 886,97	4 767 304,15	5 042 452,00	5 330 330,50	5 630 939,67	6 105 024,97	5 653 841,04	4 751 713,17	5 072 964,13	5 233 469,60

СОЛИҚЛАР ҲИСОБИ

минг сўм

СОЛИҚ ТУРИ	Ставка	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Фойда солиғи	15%	921 951,14	1 398 949,02	1 700 304,87	2 032 610,71	2 397 676,49	2 920 796,30	3 234 121,07	3 779 818,05	4 159 850,09	4 419 863,56
Жами		921 951,14	1 398 949,02	1 700 304,87	2 032 610,71	2 397 676,49	2 920 796,30	3 234 121,07	3 779 818,05	4 159 850,09	4 419 863,56

СОЛИҚ ТУРИ	Ставка	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
<u>Ҳисобланган ККС</u>	15%	756 642	966 658	1 201 284	1 461 947	1 750 135	2 150 098	2 288 637	2 519 707	2 760 981	2 921 544
<u>ККС зачет</u>	15%	98 142	120 484	144 487	170 151	197 475	235 518	244 576	262 693	280 810	289 868
<u>ККС (фарқи)</u>		658 500	846 174	1 056 797	1 291 797	1 552 660	1 914 580	2 044 061	2 257 014	2 480 171	2 631 676

СОЛИҚ ТУРИ	Солиқ ставкаси	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ	0,182 минг.сўм 1 куб.м учун	332,15	398,58	465,01	531,44	597,87	664,30	664,30	664,30	664,30	664,30

ФОЙДА ВА ЗАРАРЛАР ТЎҒРИСИДАГИ ҲИСОБОТ

минг сўм

Кўрсаткичлар	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
ЖАМИ ТУШУМ	10 643 015,73	14 085 592,39	16 369 952,81	18 873 377,11	21 607 931,71	25 569 655,98	27 207 543,84	29 943 635,89	32 798 673,74	34 692 842,40
МАҲСУЛОТ ТАННАРХИ	4 261 269,87	4 512 090,38	4 775 641,55	5 051 923,38	5 340 935,87	5 791 654,24	5 328 940,06	4 403 511,70	4 701 462,16	4 850 437,39
ЯЛПИ ТУШУМ	6 381 745,85	9 573 502,01	11 594 311,26	13 821 453,74	16 266 995,85	19 778 001,74	21 878 603,78	25 540 124,19	28 097 211,58	29 842 405,01
Маъмурий харажатлар	181 440,00	190 512,00	199 584,00	208 656,00	217 728,00	235 872,00	244 944,00	263 088,00	281 232,00	290 304,00
Операцион харажатлар	53 964,94	56 663,19	59 361,44	62 059,69	64 757,93	70 154,43	72 852,68	78 249,17	83 645,66	86 343,91
ОПЕРАЦИОН ДАРОМАДЛАР	6 146 340,91	9 326 326,82	11 335 365,82	13 550 738,05	15 984 509,92	19 471 975,31	21 560 807,10	25 198 787,02	27 732 333,92	29 465 757,09
СОЛИҚ ТЎЛАНГУНГА ҚАДАР БЎЛГАН ФОЙДА	6 146 340,91	9 326 326,82	11 335 365,82	13 550 738,05	15 984 509,92	19 471 975,31	21 560 807,10	25 198 787,02	27 732 333,92	29 465 757,09
ФОЙДА СОЛИҒИ	921 951,14	1 398 949,02	1 700 304,87	2 032 610,71	2 397 676,49	2 920 796,30	3 234 121,07	3 779 818,05	4 159 850,09	4 419 863,56
БОШҚА СОЛИҚЛАР	8 212,15	8 038,58	7 865,01	7 691,44	7 517,87	7 344,30	7 104,30	6 864,30	6 624,30	6 384,30
СОФ ФОЙДА	5 224 389,77	7 927 377,79	9 635 060,95	11 518 127,34	13 586 833,43	16 551 179,01	18 326 686,04	21 418 968,97	23 572 483,83	25 045 893,53
<i>Жамғарилган фойда</i>	<i>5 224 389,77</i>	<i>13 151 767,57</i>	<i>22 786 828,51</i>	<i>34 304 955,86</i>	<i>47 891 789,28</i>	<i>64 442 968,30</i>	<i>82 769 654,33</i>	<i>104 188 623,30</i>	<i>127 761 107,13</i>	<i>152 807 000,66</i>
<i>Фойда тақсимооти</i>										
Ялпи даромад/Жами тушум	60%	68%	71%	73%	75%	77%	80%	85%	86%	86%
Соф фойда/Жами тушум	49%	56%	59%	61%	63%	65%	67%	72%	72%	72%

АЙЛАНМА КАПИТАЛ ҲАРАКАТИ

минг сўм

Кўрсаткичлар	Айланиш коэф.	Инвест. давр	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
ЖОРИЙ АКТИВЛАР		0	1 464 977	1 924 061	2 238 980	2 581 897	2 954 318	3 483 817	3 691 621	4 039 769	4 402 785	4 642 625
Дебитор қарздорлик	8	0	1 330 377	1 760 699	2 046 244	2 359 172	2 700 991	3 196 207	3 400 943	3 742 954	4 099 834	4 336 605
Хом-ашё захираси	3		30 682	38 659	47 250	56 455	66 273	79 773	82 842	88 978	95 114	98 183
Тайёр маҳсулот захираси	36	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Эҳтиёт қисмлар	1	0	103 918	124 702	145 486	166 269	187 053	207 837	207 837	207 837	207 837	207 837
ЖОРИЙ ПАССИВЛАР		0	473 474	501 343	530 627	561 325	593 437	643 517	592 104	489 279	522 385	538 937
Кредитор қарздорлик	9	0	473 474	501 343	530 627	561 325	593 437	643 517	592 104	489 279	522 385	538 937
Айланма капитал		380 197	991 503	1 422 717	1 708 353	2 020 572	2 360 881	2 840 300	3 099 517	3 550 490	3 880 401	4 103 687
Айланма капиталдаги ўзгариш		380 197	611 306	431 214	285 636	312 218	340 309	479 420	259 217	450 973	329 911	223 286

	Қопланиш кун		Айланиш коэффиценти
			(360 / Қопланиш кун)
Тушум тушиш даври	45	кун	8
Омбордаги ва ишлаб чиқаришдаги хом-ашёлар қолдиғи	120	кун	18
Тайёр маҳсулот қолдиғи	10	кун	36
Эҳтиёт қисмлар қолдиғи	360	кун	1
Мол етказиб берувчилар билан ҳисоб китоблар	40	кун	9

ПУЛ ОҚИМИ ҲАРАКАТИ ТЎҒРИСИДА ҲИСОБОТ

минг сўм

Кўрсаткичлар	0 йил	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
ЖАМИ ТУШУМ	0	10 643 015,73	14 085 592,39	16 369 952,81	18 873 377,11	21 607 931,71	25 569 655,98	27 207 543,84	29 943 635,89	32 798 673,74	34 692 842,40
АЙЛАНМА КАПИТАЛДАГИ ЎЗГАРИШ	380 197,42	611 305,59	431 214,16	285 636,25	312 218,36	340 308,77	479 419,50	259 216,88	450 973,29	329 910,54	223 286,48
ТЎЛАНГАН ҚҚС		658 500,41	846 173,62	1 056 797,25	1 291 796,54	1 552 660,10	1 914 580,01	2 044 060,78	2 257 013,80	2 480 171,03	2 631 675,85
СОФ ТУШУМ	-380 197,42	9 373 209,73	12 808 204,62	15 027 519,32	17 269 362,22	19 714 962,85	23 175 656,47	24 904 266,18	27 235 648,80	29 988 592,17	31 837 880,06
ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ТАННАРХИ	-380 197,42	2 342 971,64	2 593 792,15	2 857 343,31	3 133 625,14	3 422 637,63	3 873 356,01	4 022 331,24	4 320 281,70	4 618 232,16	4 767 207,39
ЯЛПИ ТУШУМ	0,00	7 030 238,09	10 214 412,47	12 170 176,00	14 135 737,08	16 292 325,22	19 302 300,46	20 881 934,94	22 915 367,10	25 370 360,01	27 070 672,67
Маъмурий харажатлар	0	181 440,00	190 512,00	199 584,00	208 656,00	217 728,00	235 872,00	244 944,00	263 088,00	281 232,00	290 304,00
Операцион харажатлар	0,00	53 964,94	56 663,19	59 361,44	62 059,69	64 757,93	70 154,43	72 852,68	78 249,17	83 645,66	86 343,91
ОПЕРАЦИОН ДАРОМАДЛАР	0,00	6 794 833,15	9 967 237,28	11 911 230,57	13 865 021,39	16 009 839,29	18 996 274,03	20 564 138,27	22 574 029,93	25 005 482,35	26 694 024,76
Ўз капитали	0,00										
Асосий капиталга инвестициялар	7 157 000,00										
Молиявий харажатлар	75 000,00										
Солиқ тўловлари		930 163,29	1 406 987,60	1 708 169,88	2 040 302,15	2 405 194,36	2 928 140,60	3 241 225,37	3 786 682,35	4 166 474,39	4 426 247,86
СОФ ПУЛ ТУШУМЛАРИ	-7 232 000,00	5 864 669,86	8 560 249,68	10 203 060,68	11 824 719,24	13 604 644,93	16 068 133,43	17 322 912,90	18 787 347,58	20 839 007,96	22 267 776,89
БАРЧА ТЎЛОВЛАРДАН КЕЙИНГИ СОФ ПУЛ МАБЛАҒЛАРИ	-7 232 000,00	5 864 669,86	8 560 249,68	10 203 060,68	11 824 719,24	13 604 644,93	16 068 133,43	17 322 912,90	18 787 347,58	20 839 007,96	22 267 776,89
Битимга асосан тўловлар	0,00	956 969,75	956 969,75	956 969,75	956 969,75	956 969,75	956 969,75	956 969,75	956 969,75		
СОФ ПУЛ ОҚИМЛАРИ	-7 232 000,00	4 907 700,11	7 603 279,93	9 246 090,93	10 867 749,49	12 647 675,18	15 111 163,68	16 365 943,15	18 787 347,58	20 839 007,96	22 267 776,89
КУМУЛЯТИВ ПУЛ ОҚИМЛАРИ	0,00	4 907 700,11	12 510 980,04	21 757 070,97	32 624 820,46	45 272 495,64	60 383 659,32	76 749 602,47	95 536 950,05	116 375 958,01	138 643 734,90

ЗАРАРСИЗЛИК НУҚТАСИ

Кўрсаткичлар	минг сўм
Тўлиқ ишлаб чиқариш қувватидаги тушум (ҚҚС билан)	21 132 011
Доимий ҳаражатлар	3 860 142
Ўзгарувчан ҳаражатлар	2 620 525
ЗАРАРСИЗЛИК НУҚТАСИ	21%

Соф дисконтланган пул оқимлари ҳисоб-китоби

минг сўм

Давр	Пул оқимлари	Дисконт ставкаси	Дисконтланган пул оқимлари	Соф дисконтланган пул оқимлари	IRR	Инвестициянинг фойдалилик коэффициенти
0 йил	-14 310 986	14,0%				0,0
1 йил	4 907 700	14,0%	4 305 000	-10 005 986		0,0
2 йил	7 603 280	14,0%	5 850 477	-4 155 509	-8%	0,4
3 йил	9 246 091	14,0%	6 240 848	2 085 339	22%	0,4
4 йил	10 867 749	14,0%	6 434 580	8 519 920	37%	0,4
5 йил	12 647 675	14,0%	6 568 806	15 088 726	46%	0,5
6 йил	15 111 164	14,0%	6 884 443	21 973 169	51%	0,5
7 йил	16 365 943	14,0%	6 540 442	28 513 610	54%	0,5
8 йил	18 787 348	14,0%	6 586 075	35 099 685	56%	0,5
9 йил	20 839 008	14,0%	6 408 160	41 507 846	57%	0,4
10 йил	22 267 777	14,0%	6 006 595	47 514 441	58%	0,4

Хусусий капитал	минг сўм	7 587 197,42
Жалб қилинган маблағлар	минг сўм	6 723 788,25
Жами	минг сўм	14 310 985,67
Хусусий капитал улуши	%	53,0%
Жалб қилинган маблағлар улуши	%	47,0%
Хусусий капитал қиймати	%	58%
Жалб қилинган маблағлар қиймати	%	11,9%
Фойда солиғи	%	15%
WACC	%	36,2%

Амалдаги ҳолат

Худудда **252 361 нафар** аҳоли мавжуд бўлиб, шундан **196 201 нафар** (78 фоизи) санитар тозалаш хизматлари билан қамраб олинган

Мавжуд моддий техник базаси

1 та Самосвал

1 та Асенизатор

14 та чиқинди ташиш техникаси

1 та Экскаватор

4 та чиқинди йиғиш шахобчаси

12 та чиқинди контейнерлари

Маъмурий бино ва гараж **мавжуд**

Чиқинди тўплаш полигони **мавжуд**

ДХШ лойиҳасини амалга оширишдан кутилаётган натижа

Ушбу лойиҳани амалга ошириш натижасида **252 361 нафар** бўлган аҳолининг чиқиндиларни олиб чиқиб кетиш билан боғлиқ бўлган қамров даражаси **100 фоизга** эришилади.

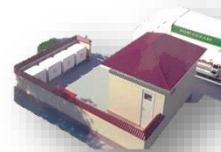
ДХШ лойиҳаси доирасида киритиладиган қўшимча моддий техник база

7 та чиқинди ташиш техникаси

2 та Мультилифт

5 та чиқинди йиғиш шахобчаси

70 та чиқинди контейнерлари

1 та Чиқиндиларни қайта юклаш ускунаси

Чиқинди тўплаш полигони **1 та** га қисқаради

Аҳоли қамров даражаси

196 201

252 361

■ Ҳозирги ҳолат (78%) ■ ДХШ натижасида (100%)

Қўшимча иш ўринлари

50 та

Чиқиндини қайта ишлаш

38 фоиз

Инвестиция миқдори

712 600,0 АҚШ дол.

Қашқадарё вилояти Қарши туманида маиший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни давлат-хусусий шериклик асосида бошқариш юзасидан амалга ошириладиган инвестиция тадбирлари

Маиший чиқинди полигони (Нишон тумани)

Қашқадарё вилояти Қарши тумани маиший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни давлат-хусусий шериклик асосида бошқариш юзасидан амалга ошириладиган инвестиция тадбирлари

7 та махсус техника

2 та Мультилифт

70 та чиқинди
контейнерлари ва
кутилари

1 та Чиқиндиларни қайта
юклаш ускунаси

50 та янги иш ўринлари

5 та ер ости ва ер усти
чиқинди йиғиш шахобчаси

Қашқадарё вилояти Қарши тумани маиший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни давлат-хусусий шериклик асосида бошқариш юзасидан амалга ошириладиган инвестиция тадбирлари

Аҳоли сони – **252 361** нафар

Чиқиндиларни кунлик чиқиш меъёри (**1 киши**) – **0,8** кг

Асос: Наманган вилояти хокимининг 2020 йил 16 мартдаги 89-сон фармойиши 1-банди

Чиқиндиларни **кунлик** чиқиш меъёри – **201,8** тонна

Чиқиндиларни **йиллик** чиқиш меъёри – **73657,0** тонна

Қарши туманида ҳосил бўлаётган маиший чиқиндилар, аҳоли яшаш пунктларидан, ер ости ва ер усти чиқинди йиғиш шаҳобчаларидан, юридик ташкилотларда жойлашган чиқинди контейнерлари ва шаҳар шоҳ кўчалари бўйлаб ўрнатилиши режалаштириладиган чиқинди қутиларидан махсус чиқинди ташувчи техникалар (мусуравоз) ёрдамида ташиб кетилади. Бугунги кунда “Тоза ҳудуд” ДУК шаҳар филиали ҳисобидан 15 та махсус чиқинди ташувчи техникалар мавжуд. Шаҳардан йиғилган маиший чиқиндилар махсус техникалар ёрдамида лойиҳа доирасида ишга тушириладиган чиқиндиларни қайта юклаш станциясига келтирилади ҳамда шу ернинг ўзида саралашдан ўтказилади.

Ҳозирда Қарши туманида 252,3 минг аҳоли рўйхатга олинганлигини, маиший чиқиндиларни қайта юклаш станциялари орқали полгонларга жўнатиш тизими яратилиши ҳисобига, махсус техникалардан самарали фойдаланиш имкониятлари ошиши, яъни ҳар бир техникани бир кунлик қатнови камида 3 маротабага етишини ҳисобга олинса, ўртача ҳар 10,0 минг аҳоли учун 1 та чиқинди ташувчи техника лозим бўлади. Шу сабаб, лойиҳа доирасида хусусий шерик томонидан тўла қувватни таъминлаш учун қўшимча 7 та махсус чиқинди ташувчи техникаси сотиб олиш учун, дастлабки ҳисоб-китобларга кўра **4235,0 млн сўм** инвестиция киритилади.

Қарши туманида хосил бўлаётган маиший чиқиндилар, лойиҳа доирасида ишга тушириладиган чиқиндиларни қайта юклаш станциясига келтирилади ҳамда саралашдан ўтказилган чиқиндилар қайта юклаш технологияси ёрдамида контейнерларга зичланиб, махсус Мультилифт техникалари ёрдамида **Нишон** туманидаги чиқинди полигонига жойлаштирилади.

Шу сабаб, лойиҳа доирасида хусусий шерик томонидан саралашдан ўтиб махсус қайта юклаш технологияси ёрдамида 10-20 м³ хажмдаги контейнерларга зичланган маиший чиқиндиларни полигонларга олиб бориш учун 2 та махсус Мультилифт техникаси сотиб олиш учун, дастлабки хисоб-китобларга кўра 1300,0 млн сўм инвестиция киритилади.

Қарши туманида хосил бўлаётган маиший чиқиндиларни махсус чиқинди ташувчи техникалар ёрдамида, лойиҳа доирасида ишга туширилиши режалаштириладиган чиқиндиларни қайта юклаш станцияга олиб келиш орқали, ушбу ҳудудда чиқинди полигонига бўлган эҳтиёжни йўққа чиқаради. Бу эса шаҳарни экологик вазиятини яхшилашга катта хизмат қилади. Бунинг учун шаҳарнинг чиқинди полигонига йўналиши қулай бўлган ҳудуддан 0,50 дан 1 Гача бўлган ерга эҳтиёж туғилади. Мазкур ажратилган жойга бир вақтнинг ўзида маиший чиқиндиларни саралаш ва ҳамда қайта юклаш технологиялари ишга тушириш режалаштирилган.

Қарши туман аҳоли сони ва чиқиндиларни тўпланиш меъёрларини ҳисоб-китоб қилган ҳолда кунига 100 тонна маиший чиқиндиларни қайта юклаш имкониятига эга бўлган 1 та чиқиндиларни қайта юклаш ускунаси учун, хусусий шерик томонидан дастлабки ҳисоб-китобларга кўра 571,0 млн сўм инвестиция киритилади.

- Қонунчиликка мувофиқ кўп квартирали аҳоли хонадонларидан маиший чиқиндаларни ташиб кетиш махсус чиқинди тўplash шаҳобчалари орқали амалга оширилиши белгиланган.
- Қарши туманида мавжуд кўп қаватли уйлар учун дастлабки хисоб-китобларга кўра 5 дона намунали чиқиндиларни йиғиш шаҳобчаларини қуришга эҳтиёж бор.
- Шу сабабли, лойиҳа доирасида хусусий шерик томонидан 5 та чиқиндиларни йиғиш шаҳобчалари қуриш учун, дастлабки хисоб-китобларга кўра **350,0 млн сўм** инвестиция киритилади.

- Лойиҳа доирасида Қарши тумандаги дастлабки ҳисоб китобларга кўра 5 дона намунали чиқиндиларни йиғиш шаҳобчаларини қуриш режалаштирилган.
- Мазкур чиқинди тўплаш шаҳобчаларига ва бошқа чиқинди тўпланиши мумкин бўлган ҳудудларга чиқинди контейнерлари ўрнатиш зарур ҳисобланади.
- Шу сабабли, лойиҳа доирасида хусусий шерик томонидан 70 та чиқиндиларни контейнерлари учун, дастлабки ҳисоб-китобларга кўра 301,0 млн сўм инвестиция киритилади.

**Қашқадарё вилоят "Тоза Худуд" ДУК Қарши тумани филиалига қарашли махсус автотранспорт воситалари ҳақида
МАЪЛУМОТ**

t/p	Махсус техника тури	Махсус техника русуми	Давлат рақами	Техник паспорти (формуляр*) серияси, рақами	Ишлаб чиқарилган йили	Умумий техник ҳолати (соз-носоз)	Қиймати		
							баланс	қолдиқ	баҳолаш
1	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/ 146 КВА	ААС 0146051	2021 йил	соз	0	0	580 000 000,00
2	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/ 125 КВА	ААС 0146044	2021 йил	соз	0	0	580 000 000,00
3	Мусоровоз	ISUZU NPR 82 L	70/216 ХАА	ААС 7502286	2015 йил	соз	131 289 900,00	155 319 369,24	414 050 000,00
4	Мусоровоз	ISUZU NPR 82 L	70/219 ХАА	ААС7502287	2015 йил	соз	131 289 900,00	155 319 369,24	414 050 000,00
5	Мусоровоз	ISUZU NPR 82 L	70/223 ХАА	ААС7502288	2015 йил	соз	131 289 900,00	155 319 369,24	414 050 000,00
6	Мусоровоз	ISUZU NPR 82 L	70/226 ХАА	ААС7502286	2015 йил	соз	131 289 900,00	155 319 369,24	414 050 000,00
7	Мусоровоз	ISUZU NPR 82 L	70/827 УАА	ААС7502284	2014 йил	соз	131 289 900,00	155 319 369,24	414 050 000,00
8	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/ 046 ОВА	ААҒ 2575689	2020 йил	соз	541 000 000,00	0,00	459 850 000,00
9	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/041 ОВА	ААҒ 2575663	2020 йил	соз	541 000 000,00	0,00	459 850 000,00
10	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/ 057 ОВА	ААҒ 2575703	2020 йил	соз	541 000 000,00	0,00	459 850 000,00
11	Мусоровоз	ISUZU NPR 82 L	70/829 УАА	ААС7502282	2014 йил	соз	131 289 900,00	155 319 369,24	414 050 000,00
12	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/856 КАА	ААҒ1562826	2019 йил	соз	414 000 000,00	443 394 000,00	459 850 000,00
13	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/857 КАА	ААҒ1552829	2019 йил	соз	414 000 000,00	443 394 000,00	459 850 000,00
14	Мусоровоз	ISUZU NPR 82 L	70/830 УАА	ААС7502283	2014 йил	соз	131 289 900,00	155 319 369,24	350 350 000,00
15	Самосвал	ISUZU NQR 71 PL	70/367 ХАА	ААС7502290	2015 йил	соз	81 949 500,00	96 948 389,49	351 650 000,00
16	Ассенизатор	ISUZU	70/870 ВВА	ААС7506458	2017 йил	соз	312 000 000,00	369 104 112,00	260 000 000,00
17	Экскаватор-Погрузчик	Амкадор 702 ЕА	70/127 СА	ТТР025869	2015 йил	носоз	229 287 500,00	262 263 170,00	279 851 000,00
Жами:		x	x	x	x	x	3 993 266 300,00	2 702 339 256,17	7 185 401 000

Қашқадарё вилоят "Тоза худуд" ДУК директори

Қашқадарё вилоят "Тоза худуд" ДУК бош муҳандиси

Қашқадарё вилоят "Тоза худуд" ДУК Ишлаб чиқариш ва Эксплуатация бўйича бўлим бошлиғи

 С.Суюнов
 Ж.Усмонов
 У.Дононов

Утверждаю:

Директор ИСАЕВ А.Э.

ОТЧЕТ

по оценке спецтехники и транспортных средств Регистрация № 02/01-В

Назначение объектов оценки: Спецтехника, транспортные средства, предназначенные для погрузки, утилизации, транспортировки и выгрузки мусора, такие как экскаватор, погрузочная техника, самосвалы, мусоровозы и т.д.

Место регистрации объектов оценки: Каршинский район, махала Куьи Бешкент;
город Карши улица Жахун дом №5;
Каршинский район улица Мустанкитик;

Вид стоимости: рыночная.

Цель оценки: консультирование заказчика о рыночной стоимости объектов оценки.

Дата оценки: «08» января 2021 года.

Дата составления отчета: «13» января 2021 года.

Заказчик: ГУП «Тоза Худуд» Кашкардарьинской области.

Оценщик: ЧП «ISAEV NAMKORLIGI».

Відомості зазначені

Оглавление		
3	Сопроводительное письмо	
4	Введение	
4	1,1 Общие сведения	
4	1,2 Назначение результатов	
5	1,3 Сертификат качества оценки	
5	1,4 Оцениваемые права	
5	1,5 Определение стоимости	
6	1,6 Допущения и ограничивающие условия	
6	1,7 Используемые определения	
7	2 Методика и процедура оценки	
8	2,1 Процедура оценки	
8	2,2 Анализ рынка АТС, определение проблемы и выбор метода оценки	
13	2,3 Идентификация объекта оценки	
13	2,4 Краткая характеристика объекта	
14	3 Расчет стоимости объекта	
14	3,1 Затратный подход	
19	3,2 Сравнительный подход	
17	4 Согласование результатов и выбор итоговой величины	
20	5 Вывод о рыночной стоимости объекта	
20	Приложение	

Независимая оценочная компания

«ISAEV HAMKORLIGI»

Кашкардарьинская область, город Шахрисабз ул.Итак йули дом № 90/2, телефон(факс): (0375) 522 50 80, Расчетный счет № 20208000404746569001 в Шахрисабзском филиале АКБ Ипак Иулганбака, МФО № 01048, ИНН: 301028002, почтовый индекс: 181303

№ 02/01-В

13 января 2021 года

Директору ГВП «Тоза Худуд»
Кашкардарьинской области
господину С.А.Сунонову

Уважамий Суроғидин Ахмедович!

В соответствии с договором № 02/01 от 06 января 2021 года, заключенным между Вами и ЧП «Isaev hamkorligi» (Лицензия на оценочную деятельность ГКИ Республики Узбекистан серия ВЛ001 № 0105 от 20.10.2009 года, страховой полис профессиональной ответственности оценщика национальной компания экспортно-импортного страхования «Узбекинвест» № 06-09/0381137966 от 18.03.2020 года) был произведен осмотр и определение рыночной стоимости специализированных транспортных средств: предназначенных для портуки, уплотнения, транспортировки и выгрузки мусора, такие как экскаватор, самосвалы, мусоровозы и т.д. по перечню, находящийся в регистрации по адресу: город Карши улица Жаихун дом №5, Каршинский район махалла Куйи Бешкент, Каршинский район улица Мустакиллик. Собственник объектов: ГВП «Тоза Худуд» Кашкардарьинской области.

При проведении расчетов использованы международные стандарты оценки МКСО и Единый национальный стандарт оценки Республики Узбекистан. Учены методы и стандарты, принятые в мировой и отечественной практике оценки имущества и бизнеса, с учетом имеющегося у Исполнителя опыта оценочной деятельности на территории Узбекистана.

Результаты анализа и проведенных нами расчетов позволяют сделать вывод о том, что предполагаемая стоимость объекта оценки по состоянию на 08 января 2021 года составляет:

6 025 401 000 сум
(Шесть миллиард двадцать пять миллионов четыреста один тысяч)

Выводы, содержащиеся в нашем отчете, основаны на расчетах, заключениях, на нашем опыте и профессиональных знаниях, а также на информации, полученной в результате исследования рынка и в ходе деловых встреч. Источники информации и методика расчетов, а также заключения приведены в соответствующих разделах отчета.

Обращаем внимание, что данное письмо не является отчетом о проведении оценки, а только предваряет отчет, приведенный далее.

Если у Вас возникнут какие-либо вопросы по результатам или по нашим рассуждениям, пожалуйста, обращайтесь непосредственно к нам.

Благодарим за возможность оказать Вам услуги!

Директор

ЧП «Isaev hamkorligi»:

ИСАЕВ А.Э.

ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение 1: Копии правоустанавливающих документов.
Приложение 2: Копии заявления заказчика на оценку и акта осмотра технического состояния.
Приложение 3: Информация из СМИ.
Приложение 4: Фотографии оцениваемых объектов.
Приложение 5: Копии лицензий на осуществление оценочной деятельности и квалификационной сертификации оценщика, страховой полис профессиональной ответственности оценщика.

Примечание: Данная стоимость носит рекомендательный характер. Окончательная стоимость определяется собственником объекта и назначаемая им из психологии восприятия, политики цен, ожидаемой реакции других участников рынка, законов, регулирующих ценообразование и пр. Ответственность за предоставленные первоначальные данные несет Заказчик.

Каршинский район				
№	Тип	Марка	Гос. номер	Рыночная стоимость, сум
1	Мусоровоз	ISUZU NPR 82L	70/827UAA	414 050 000
2	Мусоровоз	ISUZU NQR71PL	70857KAA	459 850 000
3	Мусоровоз	ISUZU NQR71PL	70/856KAA	459 850 000
4	Мусоровоз	ISUZU NPR 82L	70/223 XAA	414 050 000
5	Самосвал	ISUZU NQR 71 PL	70/367 XAA	351 650 000
6	Мусоровоз	ISUZU NPR 82L	70/830 UAA	350 350 000
7	Мусоровоз	ISUZU NPR 82L KL5	70/219 XAA	414 050 000
8	Мусоровоз	ISUZU NPR 82L	70/829 UAA	414 050 000
9	Ассенизатор	ISUZU NPR 82L KL5	70/870 BBA	260 000 000
10	Мусоровоз	ISUZU NPR 82L KL5VAY	70/216 XAA	414 050 000
11	Мусоровоз	ISUZU NPR 82L KL5VAY	70/226 XAA	414 050 000
12	Экскаватор Горючий	АМКОДОР 702EA	127 CA 70	279 851 000
13	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/046 OBA	459 850 000
14	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/041 OBA	459 850 000
15	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/057 OBA	279 851 000
ИТОГО:				6 025 401 000

Вывод о рыночной стоимости объектов

На основе фактов и анализа рынка АТС, на основе двух подходов к оценке, по нашему мнению, рыночная стоимость объектов по состоянию на 08 января 2021 года с учетом округления составляет:

хуудларда мавжуд маънавий чинкиди полигонлари бўйича маълумот*

1-жадвал

Т/р	Объектнинг номи	Кадастр объект мулкдорининг, эгалик қилувчи, фойдаланувчи ёки ижарага олувчининг номи	Кадастр объект мулкдорининг, эгалик қилувчи, фойдаланувчи ёки ижарага олувчининг маънавли	Илоравий мансублиги	Урнашган жойи	Ер участкасининг майдони (га)	Фойдаланишга туширилган санаси	Тўпланган чинкиди турлари	Тўпланган чинкидларнинг ҳажми (тн)	Санитария химоя зоналари тўғрисидаги маълумотлар**	
1	2	3	4	7	8	9	10	11	12	15	
Қашқадарё вилояти											
53	1	Ғузар тумани марказий чинкидихонаси	Қашқадарё вилояти Ғузар тумани "Тоға хууд" ДУК филиали	Қашқадарё вилояти, Ғузар тумани "Чанок" МФЙ Мустақиллик кўчаси	Қашқадарё вилояти "Тоға хууд" ДУК бошқармаси	Қашқадарё вилояти, Ғузар тумани, "Хумдон" МФЙ	3	1981 й.	Қаттиқ маънавий чинкидлар	11 163,5	риоя этилмаган аҳоли уйи 100 метр
54	2	Дехқонобод тумани марказий чинкидихонаси	Қашқадарё вилояти Дехқонобод тумани "Тоға хууд" ДУК филиали	Қашқадарё вилояти, Дехқонобод тумани, "Каршина" кишлоғи	Қашқадарё вилояти "Тоға хууд" ДУК бошқармаси	Қашқадарё вилояти, Дехқонобод тумани, "Ўзбекистон" МФЙ Қўйибўюк участкаси	6	13.04.1992 й.	Қаттиқ маънавий чинкидлар	46 359,6	риоя этилмаган аҳоли уйи 100 метр
55	3	Қамаши тумани марказий чинкидихонаси	Қашқадарё вилояти Қамаши тумани "Тоға хууд" ДУК филиали	Қашқадарё вилояти, Қамаши тумани, "Юксалиш" кўчаси, 16-уй	Қашқадарё вилояти "Тоға хууд" ДУК бошқармаси	Қашқадарё вилояти, Қамаши тумани, "Кизилтепа" МФЙ 744-контур	4,51	1978 й. (17.02.2014 й)	Қаттиқ ва маънавий чинкидлар	70 174,0	500 метр
56	4	Қарши тумани марказий чинкидихонаси	Қарши тумани ҳокимлиги "Ободонлаштириш" бошқармаси	Қашқадарё вилояти, Қарши тумани, Бешкент шаҳар, "Мустақиллик" кўчаси	Қарши тумани ҳокимлиги	Қашқадарё вилояти, Қарши тумани, "Қароғиш" кўрғони	5	18.11.1998 й.	Қаттиқ маънавий чинкидлар	5 528,0	500 метр
57	5	Қасби тумани марказий чинкидихонаси	Қашқадарё вилояти Қасби тумани "Тоға хууд" ДУК филиали	Қашқадарё вилояти, Қасби тумани, "Муғлон" кишлоғи	Қашқадарё вилояти "Тоға хууд" ДУК бошқармаси	Қашқадарё вилояти, Қасби тумани, "Мустақилобод" МФЙ	3,5	1971 й. (30.12.2014 й.)	Қаттиқ маънавий чинкидлар	27 164,0	500 метр
58	6	Қитоб тумани марказий чинкидихонаси	Қашқадарё вилояти Қитоб тумани "Тоға хууд" ДУК филиали	Қашқадарё вилояти, Қитоб тумани, Қитоб шаҳар, "Т. Журабеков" кўчаси, 26-уй	Қашқадарё вилояти "Тоға хууд" ДУК бошқармаси	Қашқадарё вилояти, Қитоб тумани, "Қайрабулоқ" МФЙ 23а-контур	6	24.08.1994 й. (20.10.2010)	Қаттиқ маънавий чинкидлар	51 817,0	500 метр
59	7	Қосон тумани марказий чинкидихонаси	МЧЖ "Қосон коммунал фойдаланиш"	Қашқадарё вилояти, Қосон тумани, Қосон шаҳар, "Ш.Рашидов" кўчаси	"Қосон коммуналчи"	Қашқадарё вилояти, Қосон тумани, "Бурдоқчилик" ж/х	20	06.10.1999 й.	Қаттиқ маънавий чинкидлар	46 120,0	500 метр
60	8	Қиришкор тумани марказий чинкидихонаси Авазул бўлими	Қашқадарё вилояти Қиришкор тумани "Тоға хууд" ДУК филиали	Қашқадарё вилояти, Қиришкор тумани, "Ўзбекистон" кўчаси, ҳокимият биносид	Қашқадарё вилояти "Тоға хууд" ДУК бошқармаси	Қашқадарё вилояти, Қиришкор тумани, "Авазўл" МФЙ	2	06.05.2016 й.	Қаттиқ маънавий чинкидлар	1 300,0	500 метр
61	9	Қуристон тумани марказий чинкидихонаси	"Қуристон тозалаш" ХК	Қиришкор тумани "Қуристон" МФЙ	Қуристон тумани ҳокимияти	Қиришкор тумани "Қуристон" МФЙ	10	1991 й.	Қаттиқ маънавий чинкидлар	4 350,0	500 метр
62	10	Қарши шаҳар марказий чинкидихонаси	Қашқадарё вилояти Қарши шаҳар, "Санитар тозалаш" МЧЖ	Қашқадарё вилояти, Қарши шаҳар, "Насаф" кўчаси 325-уй	"Санитар тозалаш" МЧЖ	Қашқадарё вилояти, Қиришкор тумани, "Қорвалдор" Ж.Ш.К., "Қуришкор" массиви	46,95	09.07.1996 й.	Қаттиқ маънавий чинкидлар	Айланма йўл қуришди. Қолган қисмида "Экогарис" МЧЖ ҚЮС қуриш учун хужжатларни қайта расмийлаштиришда	500 метр
63	11	Қиришкор тумани марказий чинкидихонаси	Қашқадарё вилояти Қиришкор тумани "Тоға хууд" ДУК филиали	Қашқадарё вилояти, Қиришкор тумани, "Қиришкор МФЙ Мустақиллик кўчаси 7-уй	Қашқадарё вилояти "Тоға хууд" ДУК бошқармаси	Қашқадарё вилояти, Қиришкор тумани, "Қаҳрамон" ҚФЙ	5,4	26.04.1991 й.	Қаттиқ маънавий чинкидлар	97 802,0	500 метр
64	12	Шаҳрисабз тумани марказий чинкидихонаси	Шаҳрисабз тумани ҳокимлиги "Ободонлаштириш" бошқармаси	Қашқадарё вилояти, Шаҳрисабз тумани, Асли-Жаллоб 17-уй	Шаҳрисабз тумани ҳокимлиги	Қашқадарё вилояти, Шаҳрисабз тумани, Шамадон МФЙ "Бенгит" кишлоғи	2,5	28.12.1998 й.	Қаттиқ маънавий чинкидлар	Фаолият юритмайпти Қуришни полигонни қилиб қайта расмийлаштиришга тақлиф берилган	500 метр
65	13	Қиришкор тумани марказий чинкидихонаси Помук бўлими	Қашқадарё вилояти Қиришкор тумани "Тоға хууд" ДУК филиали	Қашқадарё вилояти, Қиришкор тумани, "Ўзбекистон" кўчаси, ҳокимият биносид	Қашқадарё вилояти "Тоға хууд" ДУК бошқармаси	Қашқадарё вилояти, Қиришкор тумани, "Помук" МФЙ	3	25.10.1991 (27.02.2014)	Қаттиқ маънавий чинкидлар	633,0	500 метр
66	14	Қиришкор тумани марказий чинкидихонаси	Қашқадарё вилояти Қиришкор тумани "Тоға хууд" ДУК филиали	Қашқадарё вилояти, Қиришкор тумани, "Қиришкор" ҚФЙ	Қашқадарё вилояти "Тоға хууд" ДУК бошқармаси	Қашқадарё вилояти, Қиришкор тумани, "Қиришкор" ҚФЙ	4,0	27.05.2002	Қаттиқ маънавий чинкидлар	10 007,0	500 метр
67	15	"Қашқадарё Эко Транс" МЧЖ қарашли чинкидихона	"Қашқадарё Эко Транс" МЧЖ	Қашқадарё вилояти Қарши шаҳар Самарқанд йўли 2 км	"Қашқадарё Эко Транс" МЧЖ	Қашқадарё вилояти Ғузор тумани Бустон массивига	29	11.04.2017	Қаттиқ маънавий чинкидлар	42 336,0	500 метр
68	16	Қубоқ тумани марказий чинкидихонаси	Қашқадарё вилояти Қубоқ тумани "Тоға хууд" ДУК филиали	Қашқадарё вилояти Қубоқ тумани "Қурувчилар" МФЙ	Қашқадарё вилояти "Тоға хууд" ДУК бошқармаси	Қашқадарё вилояти, Қубоқ тумани "Қубоқ" МФЙ	2	17.02.2015	Қаттиқ маънавий чинкидлар	35 755,0	500 метр
69	17	Шаҳрисабз тумани марказий чинкидихонаси	Қашқадарё вилояти Шаҳрисабз тумани "Тоға хууд" ДУК филиали	Қашқадарё вилояти, Шаҳрисабз тумани, Асли-Жаллоб 17-уй	Қашқадарё вилояти "Тоға хууд" ДУК бошқармаси	Қашқадарё вилояти Шаҳрисабз тумани Тудамайдон ҚФЙ Ғ.Бобоёров массиви 223к-контур	4,0	26.05.2017	Қаттиқ маънавий чинкидлар	24 497,0	500 метр
70	18	Қамаши тумани марказий чинкидихонаси	Қашқадарё вилояти Қамаши тумани "Тоға хууд" ДУК филиали	Қашқадарё вилояти Қамаши тумани Янгиобод МФЙ А.Темур кўчаси	Қашқадарё вилояти "Тоға хууд" ДУК бошқармаси	Қашқадарё вилояти Қамаши тумани Нарзу МФЙ 1к-контур	5,0	1991 й.	Қаттиқ маънавий чинкидлар	12 844,0	500 метр
71	19	"Шўртаннефтьгаз" МЧЖ қарашли чинкиди полигони	"Шўртаннефтьгаз" МЧЖ	Қашқадарё вилояти Ғузор тумани Шўртан кўрғони	"Ўзбекистоннефтьгаз" АЖ	Қашқадарё вилояти Ғузор тумани Шўртан кўрғони	1,6	1995 й.	Қаттиқ маънавий чинкидлар	4 011,8	500 метр
72	20	"Шўртангаз қиммат маъмуаси" МЧЖ қарашли маънавий чинкидларни жойлаштириш ва санаят чинкидларни вақтинча тушлаш полигони	"Шўртангаз қиммат маъмуаси" МЧЖ	Қашқадарё вилояти Ғузор тумани Шўртан кўрғони	"Ўзбекистоннефтьгаз" АЖ	Қашқадарё вилояти Ғузор тумани Шўртан кўрғони	5,8	2000 й.	Қаттиқ маънавий чинкидлар	17 889,7	500 метр
73	21	"Қубоқ ГКИЗ" МЧЖ қарашли қаттиқ ва маънавий чинкидлар ва санаят чинкидлар қўйиш полигони	"Қубоқ ГКИЗ" МЧЖ	Қубоқ тумани Санаят зонаси	"Ўзбекистоннефтьгаз" АЖ	Қубоқ тумани, "Қубоқ Қаравул наслчилиги" ш/х	47	2008 й.	Қаттиқ маънавий чинкидлар	55 213,0	500 метр
						203,26			564 964,5		

Қашқадарь вилонт "Тоъа Худуд" УК томонидан юридик ташкилотлар билан тузилган шартнома лар туърасида текшор маълумот

01.02.2020 йил ҳолатида

Т/р	Худудлар	Жами юридик ташкилотлар буйича (МЧКЖ, ХК, бюджет ва бош.)				Юридик (МЧКЖ, ХК ва бош.)				Бюджет ташкилотлари			
		Статистика буйича	Амалда	Миклори	%	Статистика буйича юридик ташкилотлар сови	Шундан амалда шартнома қилинган	% ҳисобида	Шартнома буйича йиллик миклори (м3)	Статистика буйича бюджет ташкилотлари сови	Шундан амалда шартнома қилинган	% ҳисобида (тузилмаган ташкилотларга нисбатан)	Шартнома буйича миклори (м3)
1	Гузор	870	87	162,0	0,10	845	87	0,10	49	25	6	0,24	113,4
2	Дехқонобод	246	46	63,0	0,19	231	46	0,20	19	15	5	0,33	44,1
3	Камашин	410	48	1 882,6	0,12	389	48	0,12	565	21	3	0,14	1 317,8
4	Қарши т.	326	26	174,0	0,08	314	26	0,08	52	12	3	0,25	121,8
5	Қасби	331	37	1 076,8	0,11	309	37	0,12	323	22	5	0,23	753,8
6	Қитъб	410	30	272,0	0,07	391	30	0,08	82	19	3	0,16	190,4
7	Қосон	389	34	1 122,0	0,09	375	34	0,09	337	14	4	0,29	785,4
8	Мирашқор	298	9	30,0	0,03	283	9	0,03	9	15	2	0,13	21,0
9	Муборак	325	64	4 278,0	0,20	315	64	0,20	1 283	10	6	0,60	2 994,6
10	Ниншор	215	15	168,5	0,07	206	15	0,07	51	9	1	0,11	118,0
11	Чирокчи	315	27	22 810,5	0,09	301	27	0,09	6 843	14	5	0,36	15 967,4
12	Яккабоъ	295	90	7 771,8	0,31	279	90	0,32	2 332	16	7	0,44	5 440,3
13	Шахрисабъ ш.	576	49	5 663,0	0,09	552	49	0,09	1 699	24	3	0,13	3 964,1
14	Шахрисабъ т.	274	14	671,0	0,05	262	14	0,05	201	12	3	0,25	469,7
	Жами:	5 280	576	46 145	0,11	5 052	576	0,11	13 844	228	56	0,25	32 302

Қашқадарь вилонт "Тоъа Худуд" ДУМ директори э.б.

С.Сулонон

Қашқадарь вилонт "Тоъа Худуд" ДУМ юридик ташкилотлар билан шартнома тузиш буйича етисити мухассиси

Н.Тураиев

"ТАСДІКЛАЙМАН"
 Вилоят ҳоқими
 З.Р. Рузиев
 2018 йил 20 ноябрь

Қашқадарё вилоят "Тоza Худуд" ДУК 2019 йил қатгик маший чиқиндиларини олиб чиқиб кетши хизмат
 КАЛЪКУЛЯЦИЯСИ

Шу жумладан туманлар

Т/Р	Кўрсаткичлар номи	Ўлчов бирлиги	Жами вилоят бўйича	"Тоza худуд" Гузар филиали	"Тоza худуд" Деханообд филиали	"Тоza худуд" Камашин филиали	"Тоza худуд" Қаршин филиали	"Тоza худуд" Қосон филиали	"Тоza худуд" Киттоб филиали	"Тоza худуд" Миршикор филиали	"Тоza худуд" Мўборак филиали	"Тоza худуд" Нишон филиали	"Тоza худуд" Қасби филиали	"Тоza худуд" Чироқчи филиали	"Тоza худуд" Шахрисабз филиали	"Тоza худуд" Яқсабоғ филиали
I.	Махсус техникалар сони	Бирликда	114													
	Қамаб олиш															
	жумладан:															
	Аҳоли сони	минг киши	946,80	60,727	45,601	84,950	71,091	76,364	80,156	43,818	69,091	60,818	61,727	80,636	120,182	91,636
	Юридик корхоналар сони	бирликда	2 234	145	90	205	145	165	166	95	225	160	135	145	335	223
	Тарифлар															
	Аҳоли учун	бир киши бир ойда	2 500,0	2 500,0	2 500,0	2 500,0	2 500,0	2 500,0	2 500,0	2 500,0	2 500,0	2 500,0	2 500,0	2 500,0	2 500,0	2 500,0
	Юридик шахс	сўм м.з	40 000,0	40 000,0	40 000,0	40 000,0	40 000,0	40 000,0	40 000,0	40 000,0	40 000,0	40 000,0	40 000,0	40 000,0	40 000,0	40 000,0
	Хизмат кўрсатиш хажмлари натурал кўрсаткичда - жами	минг м3	391,9	25,2	18,7	35,2	29,1	31,4	32,9	18,0	29,3	25,4	25,4	32,8	50,4	38,0
	Шундан															
	Аҳоли учун	минг м3	365	23,4	17,6	32,8	27,4	29,4	30,9	16,9	26,6	23,4	23,8	31,1	46,3	35,3
	Юридик шахс	минг м3	27	1,7	1,1	2,5	1,7	2,0	2,0	1,1	2,7	1,9	1,6	1,7	4,0	2,7
II.	Хизмат кўрсатишдан тушган тушум	минг сўм	29 476 230	1 891 410	1 411 230	2 646 900	2 202 330	2 370 120	2 484 360	1 360 140	2 180 730	1 901 340	1 916 610	2 488 680	3 766 260	2 856 120
	Аҳолидан	минг сўм	28 403 910	1 821 810	1 368 030	2 548 500	2 132 730	2 290 920	2 404 680	1 314 540	2 072 730	1 824 540	1 851 810	2 419 080	3 605 460	2 749 080
	Юридик ташкилот ва корхоналар	минг сўм	1 072 320	69 600	43 200	98 400	69 600	79 200	79 680	45 600	108 000	76 800	64 800	69 600	160 800	107 040
III.	Ишлаб чиқариш харажатлари - жами	минг сўм	21 809 243,0	1 473 620,8	1 123 776,4	1 728 264,9	1 686 833,5	1 759 631,7	1 884 720,3	1 063 325,2	1 757 955,2	1 493 786,8	1 270 927,9	1 796 607,5	2 777 071,3	1 992 721,6
	жумладан:															
	Дишэль екилгиси	минг сўм	2 190 786	156 173	78 219	0	112 250	186 533	283 362	80 988	181 763	273 362	96 421	355 027	314 651	72 039
	Сижилган газ	минг сўм	1 225 040	100 955	109 036	122 424	135 670	113 620	148 134	5 438	97 843	12 326	23 000	45 938	206 377	104 279
	Автошиналар	минг сўм	727 893,2	506 667,5	448 412	795 894,4	523 677,8	462 437,7	825 680,0	280 654,4	429 895,5	441 637,8	411 593,4	519 792,2	933 350,4	699 080,0

Мехнат харажатлари (иш хаёи)	минг сўм	7 357 878	496 074	363 482	648 075	448 282	642 887	607 224	409 153	581 200	481 962	505 422	562 896	922 678	688 543
Ягона ижтимоий тулов	минг сўм	1 839 470	124 018	90 870	162 019	112 070	160 722	151 806	102 288	145 300	120 491	126 356	140 724	230 670	172 136
Амортизация ажратмалари	минг сўм	6 818 794	444 272,4	382 165,2	535 416,7	700 702,9	503 217,0	502 556,8	373 848,4	625 124,0	460 565,2	348 340,2	472 967,3	777 131,5	692 486,4
Махсус кийим-бош харажатлари	минг сўм	169 546	9300	7068	12276	8928	10925	14858	9177	11799	13984	11799	17043	18791	23598
Метан газ ускунасини уриштириш (суммасини кайтариш)	минг сўм	480 087	16750,0	1500,0	92250,0	28500,0	42750,0	12250,0	1500,0	4349,1	10250,0	61987,5	46500,0	85500,0	76000,0
Жорий ва мукамал таъмирлаш харажатлари	минг сўм	981 288	74 660	46 295	73 065	87 163	51 384	80 311	52 568	67 135	76 233	54 485	101 434	125 223	91 333
Бошка харажатлар	минг сўм	18 461	750	300	3 150	900	1 350	1 650	300	453	450	1 958	2 100	2 700	2 400
IV. Зарур фойдала миқдори	минг сўм	7 666 987	417 789	287 454	918 635	515 497	610 488	599 640	296 815	422 775	407 553	645 682	692 073	989 189	863 398
V. Давр харажатлари	минг сўм	4 482 065	250 791	189 661	584 281	283 497	353 131	335 640	184 279	216 338	211 686	417 653	412 990	535 611	506 507
шу жумладан															
Маъмурий харажатлар	минг сўм	3 734 961	218 660,1	174 366,9	463 081,8	241 190,4	291 545,9	273 702,6	174 366,9	201 700,1	193 402,6	342 541,7	331 773,6	428 690,2	399 938,0
Бошқарув ходимлар иш хаёиси	минг сўм	1 669 932	123 947,1	123 947,1	135 936,5	123 947,1	129 729,0	129 729,0	123 947,1	135 936,5	123 947,1	123 947,1	123 044,9	135 936,5	135 936,5
Ягона ижтимоий тулов (25%)	минг сўм	417 483	30 987	30 987	33 984	30 987	32 432	32 432	30 987	33 984	30 987	30 987	30 761	33 984	33 984
Бошка харажатлар	минг сўм	1 647 546	63 726,2	19 433,1	293 161,1	86 256,5	129 384,7	111 541,4	19 433,1	31 779,4	38 468,7	187 607,9	177 967,4	258 769,5	230 017,3
Бошка маъмурий харажатлар	минг сўм	747 105	32 130,7	15 294,3	121 198,9	42 306,9	61 585,3	61 937,6	9 912,3	14 637,5	18 283,5	75 111,5	81 216,3	106 921,0	106 568,8
шу жумладан															
Юқори турручи ташкилотга ажратма	минг сўм	508 199	20400,7	7160,3	88932,9	28980,8	43471,2	40631,5	3410,3	7091,2	10740,4	50533,3	55121,9	74442,5	77282,2
Алоқа харажатлари	минг сўм	100 428	4080,0	1632,0	171 36,0	4896,1	7344,1	8976,1	1632,0	2465,1	2448,1	10649,2	11424,4	14688,5	13056,6
Сафар харажатлари	минг сўм	7 384	300,0	120,0	1260,0	360,0	540,0	660,0	120,0	181,3	180,0	783,0	840,0	1080,0	960,0
Бошка харажатлар	минг сўм	131 093	7 350	6 382	13 870	8 070	10 230	11 670	4 750	4 900	4 915	13 146	13 830	16 710	15 270
VI. Жами харажатлар	минг сўм	27 169 506	1 724 412	1 335 114	2 447 614	2 020 708	2 184 578	2 293 968	1 262 267	1 993 830	1 728 671	1 776 839	2 304 644	3 436 313	2 621 067
Даромал солиғи жами	минг сўм	496 008,5	33 959,8	17 773,9	43 594,3	35 714,7	38 105,0	38 783,0	20 864,8	44 028,0	36 080,2	29 732,6	36 004,4	71 753,6	49 614,3
Фойдала солиқ	минг сўм	281 545	20 039,8	9 133,9	23 914,3	21 794,7	22 265,0	22 847,0	11 744,8	22 428,0	20 720,2	16 772,6	22 084,4	39 593,6	28 206,3
Бошка солиқ (ККС)	минг сўм	214 464	13 920,0	8640,0	19 680,0	13 920,0	15 840,0	15 936,0	9120,0	21 600,0	15 360,0	12 960,0	13 920,0	321 60,0	21 408,0
Соф фойдала	минг сўм	1 850 196	133 039	58 342	155 691	145 908	147 437	151 609	77 008	142 872	136 588	110 039	148 032	258 193	185 438
Рентабельлик даражаси	%	8,5	9,0	5,2	9,0	8,6	8,4	8,0	7,2	8,1	9,1	8,7	8,2	9,3	9,3

"Қирғизғилиди"
 Тошхондун "Тоза худуд" ДУК
 Директори
 С.Юлдошев

"Келишилди"
 Вилоят Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш бошқармаси
 бошлиғи
 Ғ.Ибрагимов

"Келишилди"
 Вилоят молия бошқармаси
 бошлиғи
 А.Шукуров

180100, Ўзбекистон Республикаси, Қарши шаҳри, Мустақиллик кўчаси, 1-уй. Факс: (375) 221-12-88

2020 йил «27» февралъ

№ **HQ** - 191/02 -сонли

Қарши шаҳри

**Қаттиқ маиший чиқиндиларни турар ва нотурар жой биноларида
ўртача тўпланиши бўйича меъёрларни тасдиқлаш тўғрисида**

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 17 апрелдаги ПҚ-4291-сон қарори билан тасдиқланган “2019-2028 йиллар даврида Ўзбекистон Республикасида қаттиқ маиший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш стратегиясини амалга ошириш бўйича ҳаракатлар дастури”нинг 40-банди ижросини таъминлаш мақсадида, Ўзбекистон Республикаси “Маҳаллий давлат ҳокимияти тўғрисида”ги Қонунининг 6-моддасига асосан

Қ А Р О Р Қ И Л А М А Н:

1. Ўзбекистон Республикаси Экология ва атропо муҳитни муҳофаза қилиш давлат кўмитасининг 2020 йил 13 январдаги 01-04/1-16-сонли хати ва Ўзбекистон Республикаси Экология ва атропо-муҳитни муҳофаза қилиш давлат кўмитаси томонидан қаттиқ маиший чиқиндиларларнинг тўпланиш меъёрларини аниқлаш бўйича ўтказилган тадқиқот ва хронометраж ишлари натижалари инобатга олинсин.

2. Вилоят миқёсида қаттиқ маиший чиқиндиларни турар ва нотурар жой биноларида ўртача тўпланиши бўйича меъёрлар (кейинги ўринда меъёрлар деб юритилади) иловага мувофиқ тасдиқлансин.

3. Белгилаб қўйилсинки, меъёрлардан:

қаттиқ маиший чиқиндиларни тўплаш ва олиб чиқиб кетиш билан боғлиқ ишларни амалга ошириш соҳасида хизмат кўрсатишга ихтисослашган ташкилотлар (кейинги ўринларда ихтисослашган ташкилотлар деб юритилади) фаолиятини олдиндан режалаштириш;

қаттиқ маиший чиқиндиларни ташиш техникалари, механизмлар ва ускуналарга бўлган талаб ва эҳтиёжларни ҳисоб-китоб қилиш;

ихтисослашган ташкилотларнинг қаттиқ маиший чиқиндиларни йиғиш ва аҳоли пунктларидан олиб чиқиш хизматини кўрсатиш учун юридик ва жисмоний шахслар билан шартномалар тузиш;

қаттиқ маиший чиқиндиларни утилизация қилиш, зарарсизлантириш, қайта ишлаш соҳаларининг услублари ва усулларини белгилаш ҳамда пировардида чиқиндиларнинг атропо-муҳитга салбий таъсирларини камайтириш мақсадларида фойдаланилади.

4. Экология ва атроф муҳитни муҳофаза қилиш вилоят бошқармасига (Ғ.Ибрагимов) ихтисослашган ташкилотлари билан биргаликда:

вилоятдаги қаттиқ маиший чиқиндиларни тўплаш ва олиб чиқиб кетиш билан боғлиқ хизматларни ушбу қарор билан тасдиқланган меъёр асосида ташкил этиш;

қаттиқ маиший чиқиндиларни йиғиш ва аҳоли пунктларидан олиб чиқиш хизматини кўрсатиш учун юридик ва жисмоний шахслар билан шартномалар тузиш, тузилган шартномаларга тегишли ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ишларини ташкиллаштириш;

қаттиқ маиший чиқиндиларнинг атроф-муҳитга салбий таъсирларини камайтириш бўйича чора-тадбирлар ишлаб чиқиш вазифаси юклатилсин.

5. Экология ва атроф муҳитни муҳофаза қилиш вилоят бошқармаси (Ғ.Ибрагимов):

бир ой муддатда вилоят бўйича ташкил этилиши лозим бўлган чиқинди тўплаш шаҳобчалари, қаттиқ маиший чиқиндилар полигонлари, утилизация қилиш ва қайта ишлаш билан шуғулланувчи ташкилотлар ҳамда қаттиқ маиший чиқиндиларни олиб чиқиб кетишга ихтисослашган автотранспорт воситаларига бўлган эҳтиёжлар юзасидан уларни ташкил этиш ва сотиб олиш ҳаражатларининг аниқ манбалари кўрсатилган, шу жумладан Экология ва атроф муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитасининг Экология, атроф муҳитни муҳофаза қилиш ва чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш жамғармаси маблағлари ҳисобидан ташкил этиш ва сотиб олиш бўйича таклифларни;

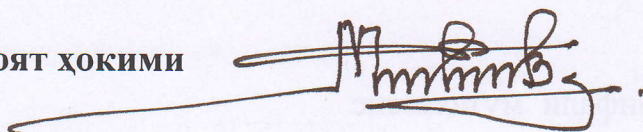
2020 йилнинг 1 декабрь кунига қадар ушбу қарор билан тасдиқланган меъёрларнинг амалиётда ишлашини барча туман ва шаҳарлар кесимида мониторинг ва таҳлил қилсин ҳамда натижаси бўйича аниқ ҳисоб-китобларга асосланган таклифларни вилоят ҳокимлигига тақдим этсин.

6. Ушбу қарор “Қашқадарё” ва “Новости Кашқадарьи” газеталарида эълон қилинсин ҳамда ҳокимликнинг qashqadaryo.uz расмий веб-сайтига жойлаштирилсин.

7. Ушбу қарор расман эълон қилинган кундан кучга киради.

8. Мазкур қарор ижросини назорат қилиш вилоят ҳокимининг ўринбосари С.Азизов зиммасига юклансин.

Вилоят ҳокими

З.Мирзаев

ВИЛОЯТ ҲОКИМИНИНГ
 2020 йил 27 февралдаги
 № 191/02-сон қарорига
 ИЛОВА

Қашқадарё вилояти ҳудудида қаттиқ маиший чиқиндиларни турар ва нотураар жой
 биноларида суткалик тўпланиш меъёрлари

№	Қаттиқ маиший чиқиндиларни йиғиш объектлари	Ҳисоб бирлиги	Қаттиқ маиший чиқиндиларнинг тўпланиш меъёрлари кт/ҳисоб бирлик	ҚМЧларнинг солиштирма оғирлиги кт/м ³
Турар жойлар				
1	Уй жой фонди (кўп квартирали уйлар ва яқка тартибдаги).	1 киши (истиколат қилувчи)	0,750	229,19
Нотураар жойлар				
2	Маъмурий ва бошқа муассасалар (ташкilotлар, офислар, идоралар, банклар ва х.к.)	1 ходим	0,220	166,52
3	Меҳмонхоналар, умумий ётоқхоналар, дам олиш масканлари ва х.к.	1 ўрин	0,212	241
4	Интернатлар, меҳрибонлик (болалар) уйлари, қариялар уйлари ва х.к.	1 ўрин	0,45	281,6
5	Умумий овқатланиш корхоналари (кафелар, ресторанлар, ошхоналар, барлар ва х.к.).	1 ўрин	0,864	278,53
6	Болалар боғчалари, яслилари ва х.к.	1 ўрин	0,102	245,3
7	Мактаблар, коллежлар, олий таълим муассасалари ва бошқа ўқув муассасалари.	1 ўқувчи, талаба	0,067	277,33
8	Поликлиникалар.	1 ташриф буюрувчи	0,082	204,5
9	Шифохоналар, санаториялар, сихатгоҳлар, бошқа даволаш-профилактика муассасалари ва х.к.	1 ётоқ ўрин	0,583	266,14
10	Театрлар, кинотеатрлар, концерт заллари, кутубхоналар, клублар, автомат ўйин заллари ва х.к.	1 ўрин	0,067	274,212
11	Саргарошхоналар, гўзаллик салонлари ва х.к.	1 ўрин	0,090	55,25

№	Қаттиқ маиший чиқиндиларни йиғиш объектлари	Ҳисоб бирлиги	Қаттиқ маиший чиқиндиларнинг тўпланиш меъёрлари кг/ҳисоб бирлик	ҚМЧларнинг солиштирма оғирлиги кг/м ³
12	Стадионлар, спорт ареналари, спорт майдончалари ва х.к.	лойиха бўйича 1 ўрин	0,010	211,5
13	Бозорлар, супермаркетлар, гипермаркетлар, озиқ-овқат дўконлари, саноат моллари дўконлари, ярмаркалар, хўжалик моллари дўконлари, савдо павильонлари, киоскалар, палаткалар ва х.к.	1 м ² савдо майдончаси	0,062	228,61
14	Дорихоналар.	1 м ² савдо майдончаси	0,036	128
15	Машинада туриб савдо қилиш, кўчма савдо дўконлари, лотоклар.	1 савдо ўрни	2,005	343,05
16	Музейлар, кўргазмалар ва х.к.	1 м ² умумий майдон	0,706	225
17	Спорт, ракс, ўйин заллари ва х.к.	1 м ² умумий майдон	0,008	50,6
18	Улгуржи савдо базалари, озиқ-овқат, омборлари ва х.к.	1 м ² умумий майдон	0,028	146,2
19	Улгуржи савдо базалари, саноат моллари омборлари ва х.к.	1 м ² умумий майдон	0,132	219,25
20	Вокзаллар, автовокзаллар, аэропортлар ва х.к.	1 м ² умумий майдон	0,033	159,05
21	Маиший хизмат уйлари: аҳолига хизмат кўрсатиш.	1 м ² умумий майдон	0,013	95,532
22	Қирхоналар (қир ювиш), химчисткалар, кийим тиқиш ва таъмирлаш ательелари, пойабзал таъмирлаш устaxonалари ва х.к.	1 м ² умумий майдон	0,012	202,3
23	Ҳаммомлар, сауналар ва х.к.	1 м ² умумий майдон	0,032	222,4
24	Маиший ва электрон техникаларни таъмирлаш устaxonалари ва х.к.	1 иш ўрни	0,242	358,25

№	Қаттиқ маиший чиқиндиларни йиғиш объектлари	Ҳисоб бирлиги	Қаттиқ маиший чиқиндиларнинг тўпланиш меъёрлари кг/ҳисоб бирлик	ҚМЧларнинг солиштирма оғирлиги кг/м ³
25	Автомобил турар жойлари, автомобил ювиш шохобчалари, автомобил таъмирлаш устaxonалари, ёқилғи қуйиш шохобчалари (АЁҚШ), гаражлар ва х.к.	1 машина-ўрни	1,345	190,8
26	Оммавий йиғилиш тадбирларини ўтказадиган юридик шахслар.	1000 қатнашувчи	0,112	102,9

